

310521

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జనవరి నెల 11 తేది బుధవారము. { No. 225.
నంపుటము. ౮ } దుర్మతి నామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩ } నందిక. ౨౨

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు” రైస్ మెషిన్ రి ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి.

బ్లాక్ స్టోను సూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ అమర్చునట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంతినిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

లైనుబీచ్,

మార్వల్ సన్ను అండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

(1806)

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ట్రెసిడ్ కెట్టి నది ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడా మా అమృతాంజనము వాడవలెనంత మాత్రమున నయముగనా నుబధ నెల 0-10-0 అరాల

మోహనీ తైలము

నీసా 1-5 0-12-0.

తాగురత్నము

కచ్చి 1-5 0-3-0

చంద్రపాడి

కచ్చి 1-5 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

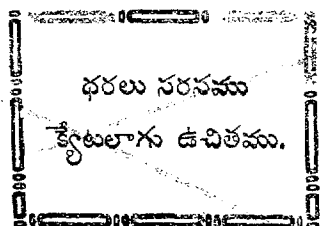
బొంబాయి నగరాదు.

ఒంటి నొప్పి మోటా తుపాకి ముద్రాపత్రము కంపెనీ వారిచే (8088)

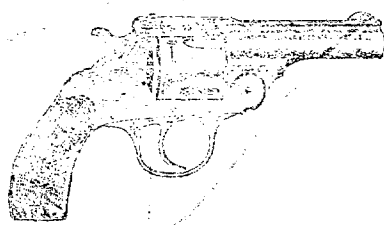
వాణిజ్యములకు రివాల్వర్లు. అరులేక విద్యుత్ టూలు యెక్స్ పోజిషన్ ౧౮౬౩ సం.

౧౨ నెంబరు.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

కాశ్మీర, కె.కె, కె.కె అంగుళములతో దొరకును.

చిన్నవి. డబ్బులో పెట్టుకొనినవి కూడ దొరకును.

యంకో. వి. రామానుజం శైలి లింకు కంపెనీ, నెం. ౧౨ బ్రాడ్వే, న్యూ యార్క్.

(3081) “కత్తికట్టలు”

వెన్నకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైపు. 1-5 రూ 4-8-0.

డబ్బు కొనుగాడికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీ ఖర్చులు వేరే. వలయువారు ఆగస్టులో ఒకరూపాయి అదాన్సు పంపకలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ సోన్, కట్టన్న అండ్ లాక్ షేర్స్ etc.

వెన్నకత్తి, (నోవాకటిజ్)

తెలిగ్రాఫ్ అడ్డెసు: “ఇండస్ట్రీ” వెన్నకత్తి.

ఆరోగ్యమార్గము

శ్రీ గాంధీమహాత్మ ప్రతీకము

గ్రంథములో ఒక్క పత్రికయినను వదలక శ్రీ శ్రీనివాసుని కృపల తెలిపబడినది. అప్పు పూర్తి అయినది. సబరత్రి సత్యాగ్రహ శ్రమములో ప్రత్యేకముగ తీయబడిన, కాపిసాధారి యగు శ్రీ గాంధీమహాత్ముని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. బైండింగులో నున్నది. ఇదిగఱకు రిజిస్టరు చేయబడిన ఆర్డరు ఫంక్షనవారికి యీ నెల 15 వ తేదీనుండి పుస్తకములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎవ్వరికైన అక్కణ లేనియెడల ఆ తేదీలోపుగ తెలుపవలెను. అభిప్రాయ ప్రచారముకొరకును, డౌమరివాడణ కార్యసహాయార్థమును ఉద్దేశించబడిన ద గుట చేత స్వల్పపువలకు యివ్వబడుచున్నది గాన వి. పి. లు తీరస్కరించి దండగ కలం కేయకుండవలె నని కోరుచున్నాను. ఇప్పుడు అచ్చునేసిన 2000 ప్రతులకును చాలగఱకు ఆర్డరు వచ్చియున్నది. గనుక యింకను గ్రంథములు కావలసినవారు యీ దిగువ చిరునామాకు వెంటనే వ్రాయుట యుక్తము.

నూడూరి రామచంద్రరావు
సేవకసంఘము, గుడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

మలయ చందనము.

గనేరియా ఆను సెగరోగమునకు మరారు

పక్షములేదు. విడిచికోకి చనిలేదు. ఎటువైపు వెళ్ళినా, అనుమాన విధముల సెగరోగమును మారు పూటలలో ముగియును. శ్రీమత్తును బాగుపడక మాడ ఇది రాజ్యము. (1251) డబ్బీ 1-కి రెండు 2-4-0 చందనీ (మలయచందనము కనిపాపము) బొమ్మ 8-0-0

శ్రీ పాద వారి వంచాంగము

దయశ్రీ సంతకర్త పంచాంగము అచ్చులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘనత అందము తెలిపినదే. (ప్రతి 1-కి 0-2-8; నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పి.పి. చేయమా. ఒకటి కావలయువాడు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు 2 కప్రతి ఉచితము. త్వరితపడుతున్న దొరకత్త. గంధర్వ పాదపీఠికామణి. (గోదావరి)

కావలెను

మా జగత్ప్రసిద్ధిచెందిన పుష్టి నిచ్చు నట్టి మదనమంజరి మాత్రలను విక్రయించుటకు కన్ వానట్లు, ఏజంట్లు కావలెను.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (8198) 27, చీనాబజారుకోడ్లు, మదరాసు.

తామర తైలము

తబ్బా 1-కి 0-6-0. పోస్టుభియ్యలకు వేజు.

ఆశేకయెండనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు రాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాత్ర వ్రాసియున్నారని దీనిని రాచిన మంటయుండిన. చర్మము నొక పెక్కదు. అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

నమకము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, నాపను ఇచ్చినపుడు కొనిత్రేకముయివ్వబడును

ఉమ్మడి - రామయ్యశెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, వైనాబజార్కోడ్, మదరాస్

నగలు నాణ్యముగాను పూతీతోడను సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట కంజీక్షను. తయారున లేనివాటిని అతి కీక్రముగ ఆర్డరు మీరకు తయారుచేసి యివ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్న వారికలన మానమృకము తెలిసికొనవచ్చును.

ఇంకను శ్రీమత్తులకు లేదు

శ్రీ దక్షిణవల్లూరు, శియాల్పూరు (యన్టీట్) సంస్థానాధిపతులచే పోషింపబడుచున్న శేటిపు డాక్టరు అబ్దుల్ అజీజ్ సాహెబుచే సుప్రసిద్ధముగా తయారుచేయబడి ఆశేకయోగ్య తామరతైలము బడసిన మందుల వివరములు:—

1. సిల్వరు పౌడరు— ఇది రాచపుండు మేనములు ముత్యములు, ముఖసంబంధమైన రణములు, తుపాకి టెబ్బలు మాన్పును. కేరిరములో చిక్కుకున్న తుపాకి గుండ్లు, నాణా ముక్కలు ఇనుప ముక్కలు వగైరాలు అపరేషను లేకనే బయటకు తీయటకు పనికివచ్చును. కత్తికొట్టు వగైరాలున్న గోరుచుట్టు తామర కణుపులెట్లు గజ్జి కర్పాణి మదనములను వగైరాలు అమోఘముగా మారును. యావత్తు జీవజంతువులకు గాయములకు జబ్బులకు పనికివచ్చును.

వెల తులం 1-కి 5 రూపాయలు.

ఒక కేకుకు పావుతులం మందు సరిపోవును.

2. సిల్వరులోషను— ఇది నోటివూక, కాలిన పుండ్లు రక్తవాళమునుండి కారుచున్న రక్తము నాపుటకున్న వుపయోగించును. గజేరియాను మాన్పుటలో దీనికి మించిన మందు లేదని వాడుకకలన మీకే తెలియను. (8198)

వెల 1 అన్నబుడ్డి 1 రూపాయ.

3. పొముకాటుకు మందు— ఒకబుడ్డి వెల రూ. 1

4. కాభియాల్ సులేమాని— ఇది యూనాని కాత్తము ప్రకారముగా తయారుకాబడినది. ఇది కండ్లు యెరుపు నీరుకారుట దురద కండ్లకలక యెండ మాడలేకుండుట మొదలగు యావత్తు కండ్లజబ్బులకు వ్యవాయోగ్యము.

ఒక బుడ్డి వెల 8 అణాలు.

5. కలరా మోక్షతైలము— i మృతలు 25 గల డబ్బీ 1-కి వెల 1 రూపాయ. ii తేజాబీ ఫరాకు, అపున్న సీసా 0-8-0. ఇది కలరా వగయిరా యావత్తు విరేచనములు నాంతులు వగయిరాలకు అమోఘముగ పనిచేయును.

6. పార్వపునొప్పి వగైరా యావత్తునొప్పిలకు మందు— వెల సీసా 1-కి 8 అణాలు.

వై నుదహరించిన మందులన్నియు బర్మా వై నాదేరముల పుంగీ ఆను ఒకచుహానియనివలన కనిపెట్టబడినది.

ఇంకను వివరములు కోరువారు యీక్రిందిచిరునామాకు వ్రాసిన బడయగలరు. వై నుదహరించిన మందులు వుపయోగించు విధము, అనుపానములు మందు పంపునపుడు తెలుపబడును.

Abdul Aziz Sahib, Native Doctor,
South Vallur and Vuyyur Estates,
Thota-Vallur, Kistna Disctrit.

బెంగళూరు

స్వదేశిబినిములు, మేజొల్లు,

మితమైన ధరలు మేలైన సరకు యంత్రాలయమునుండి నేరుగా తెప్పించునట్టి మాకు ప్రత్యేకముగా వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు. కాది, బెంగళూరు రత్నకంబళ్లు, కంబళ్లు, రగ్గులు, కల్ప, లక్ష్మీ, సరస్వతీ, తిజ్జీ, గాంధీ మున్నగు వెండి ప్రతిములుకూడ మా వద్ద గలవు.

బాగుగా పనిచేయునట్టి యోగ్యత గల బెంట్లు కావలెను.

Pahiajrai Ramnarayan & Co.,
Dept A. P.
Wholesale Hosiery Merchants
(8240) Bangalore City.

జాతక రత్నము

జన్మశతాత్రిము, పుట్టినతేదీ శేక మున్నగునవి లేకయే సంవత్సర ఫలితములను క్యాల్క్యులేషన్ రీతింగుతో సహా యెన్ని సంవత్సరములైనను జ్యోతిషముని సహాయము అక్కరలేకయే తమకుంటే తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంపాదనము మున్నగు వ్యాపకభావములలో మీమీ జాతకములకు మీకే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యంతిజ్యోతిషము. దీనివెల రూ 2 మాత్రమే.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషపాలయము,
(8291) ఖింకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

అహదాబాద్ సభలు

32-వ దేశీయమహాసభ

కొలది ప్రతులు మాత్రమే. ఇందు అహమ్మదాబాద్ పురపాలకసంఘము, దేశీయ సభామందిర రమ్యమును, తాత్కాలికాధ్యక్షు లగు హాకిం అబ్దుల్ ఖానుగారి గంభీరోపన్యాసమును, మహాత్ముని సచనా మృతమును, చిత్రరంజననాను, వారి సతీమణియొక్క యాత్రే జంబు లగు సంజీవబలును యింపునట్లు ముద్రింపబడినది.

వెల ప్రతి 1-కి 0-4-0
50 ప్రతులు 11-0-0 } పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
100 ప్రతులు 20-0-0

వలయువారు:— ములగు వెంకటరమణయ్య, (8356) కృష్ణాపత్రికా కార్యస్థానము, బందరు.

మహాత్మా గాంధీ

ఆరోగ్యదిగ్గర్వని

వడ్డీ శ్రీరామమూర్తిగారిచే సంపూర్ణముగా శాస్త్రీకరింపబడినది. స్వజనులును చదివి ఆచరణలో పెట్టుటయే మా ముఖ్యోద్దేశము గనుక కృగలు, ఖరీదునకే అమ్ముచున్నాము. (ప్రతి 1 కి 0-6-0 లు మాత్రమే.

మేనేజరు:— పాపులర్ స్వదేశీస్టోర్సు, (8358) వెదాపురం (గోదావరి)

3269 హరికథ లోకమాన్యుని పవిత్రజీతము

ఇ హ ప ర సా ధ న ము ఆంధ్రదేశమున సఖముఖముల నీవరకే వ్యాప్తమైనది. (గంధకర్తలు: చె. వెంకట్రావయ్య, దా. వెం. నరసింహారావు పోస్టుభియ్యలుగాక, ప్రతి 1-కి రూ 0-8-0. 12 ప్రతులు 5-0-0 వలయువారు దా. వెం. నరసింహారావు, తాడేపల్లిగూడెం, కృష్ణాజిల్లా

జనకగారి రింగువరం లోషక

వై రింగువరం లోషక వుపయోగించిన సకల విధములైన తామర, గజ్జి, మొదలగు చర్మవ్యాధులు నివర్తియగును.

వెల బుడ్డి 1 కి రూ 0-10-0. పి. పి. ప్రత్యేకం. సోల్ యేజన్స్, కనెరపు యేజన్స్. (8355) హద్దుటవుక, మదరాసు.

ముఖ్య గవనింతు

యోగ్యతావత్రిములు 2042 (8) వై నా రెన్ సిటీలోనుండు, దుర్గమేశ్వరకోటలో హరి బహుమాత్రనివారికి నాకు అత్యధికమైన గుణము నీచ్యునది. ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై 8 కి శీను నా కృత జ్ఞ తాపూర్వకమున నందినములు చేయుచున్నాను. బొంబాయి } కె. జాన్ ఫన్, 28-8-20 } రిటైర్డ్ పింఛను డిఫెన్సివ్ కలెక్టరు

నివ్వునుగ తయారుచేయబడిన కాత్తీయ బొంబములు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 18, హౌస్ లోడ్, హంటంగోడ్ - మదరాసు

మహాత్మా గాంధీ

3349 ఛాయాపటము వేసిన లెటరు పేజరు 100 కాగితములు చేర్చి అట్టయెండు వేసిక కట్ట 1 కి అ 10; కట్ట 1-కి రూ 6 కార్డు 100-కి అ 14; 1000 కి 7-8-0 కవరు 100-కి అ 1 ; 1000 ,, 7-8-0 కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి , 3-8 0 మీ అచ్చుపనులకు మాకు వ్రాయుడు. Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS. (8349)

దేశీయ మహాసభ

గాంధీ మహాత్ముడు

(యంగు యిండియా)

కాంగ్రెసు విషయము:

కాంగ్రెసువారు అమిత సంతోషముగను కన్నులపండువు గను గడచెను. స్వరాజ్యము రాలేదని యెవ్వరును అనుకొనరైరి. ప్రతివాడును ప్రవర్తనానుగుణ జాతీయబలమును గుర్తించినట్లుల నుండెను. ప్రతిముఖమునను ఆశావిశ్వాసములు తాండవ మాడుచున్నవి. కాంగ్రెసుమండలిమున లక్ష మంది ప్రేక్షకులకు తావుండుటలు నాహ్వన సంఘమువారు తేర్చుట జేసిరి అయితే యెంతకున్న వ జూచినను రెండులక్షల మంది వచ్చిరి. అన్నిటి జూలకు గలిపి ఒకటికొక్కటై నిచ్చుటకు గాని, లోనికి బోవుటికొక్కటై నిచ్చుటకు గాని జనసమగ్ర మెక్కువగుటచే ఏలుగాకపోయెను. జనమరాకుండ దుర్వదంతుల వ్యాపింపజేయకున్నచో యింకను జాలమంది వచ్చియుండెడి వారు. నాయకులనును ప్రచారకులనును నిర్బంధించుటచే, ప్రజలకు నూతన ధైర్యోత్సాహములు పుట్టెను. కష్టసభవమే స్వాతంత్ర్య సంపాదన మార్గమనియు, యెంతటి బలప్రయోగము నైన శిథిలపరుచు ననియు ప్రజలలో భావము స్పష్టమాయెను.

ఈ నూతనకాంగ్రెసు విధానము ఒకసంవత్సరము పని జేసెను. అది సంపూర్ణవిజయము గాంచెననియే నాయుద్దేశము. విషయనిర్ధారణసంఘమువారు నిర్ణయింపవలసిన విషయములు చాలయిండ్డెను. వారికి చర్యజేయుటకు వ్యవధిగూడ చాలగలదు. ఈసంఘము యేదోతొందరపాద నెన్నుకొనినదిగాక వారల ధర్మముల గుర్తించిన యెన్నికదారులచే నెన్నుకొనబడినది. కాంగ్రెసుమాడ కన్నులపండువుగనుండెను. దేశబంధు చిత్త రంజనదాసుగారిస్థానే హాకింగారు అధ్యక్షులుగనుండి ఆదర్శ ప్రాయముగను ఓర్పుతోను కార్యమును నిర్వహించిరి. ప్రతినిధులాయన కధ్యక్షపదవికి సమ్మతులనియక ముందు కొన్నిసందేహములు నివృత్తిగావలెననికొరిరి. వారుజరుగుచున్న సంగతులన్నియును దెలుపవలెనని పట్టుబట్టిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు వల్లభభాయిపటేలుగారు తమ హోదాసన్మానమును హిందీలో 15 నిమిషములలో జదివిరి. అధ్యక్షుని నియమించుటకై యేమియు నుపన్యాసములు జరుగలేదు. కాంగ్రెసుకమిటీవారే ఆపనినంతయు జేసిరి. అందువలన 12 వేల మంది ప్రతినిధులయొక్కయు ప్రేక్షకులయొక్కయు రెండుగంటలకాలము వృథాగాకుండెను. అధ్యక్షులు 20 నిమిషములలో తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి. అందఱును తమ యుపన్యాసములను సందర్భోచితముగ సురురూచితముగ గావించితే గాని వృథాప్రసంగముల గావించరైరి.

చర్యనియ విషయములు గూడ తదనుకూలముగ నేయుండెను. తీర్మానములు దేశమంతటను గావించబడెను. ఈదేశము ప్రపంచములో నుచితార్థ స్థానమును బొందవలెనన్నచో నిర్వర్తించవలసిన కార్యక్రమమును ఆ తీర్మానములు విశదము గావించెను.

తీర్మానములపై సమ్మతుల బుచ్చుకొనకముందు, విషయ నిర్ధారణ సంఘములోను కాంగ్రెసులోను తీర్మానాంశములు బాగుగ బోధపడుటయే దెలుపబడెను.

ఇంతవరకు సామాన్యవిషయము.

ప్రదర్శనము

ప్రదర్శనములు గూడ నితయద్భుతముగ నేయుండెను. కాంగ్రెసు మందిరమే, సర్వత్రా కద్దరుచే ఆవృతమై రాజభవనములవలెనుండెను. ఆర్యులును, విషయ నిర్ధారణ సంఘ వందల మును గూడ కద్దరుతో నేనిర్బంధపడెను. మందిరమునకు ముందు జలయంత్రమును, చుట్టును పచ్చికబయళ్లును అందముగనుండెను. వెనుకభాగమున ఒక పెద్ద మందిరము గలదు. అందుకాంగ్రెసు మందిరమునకు డబ్బిచ్చిగాని ఊరకగాని రాలేని వేలమంది ప్రేక్షకులకు, కాంగ్రెసు మందిరములో జరిగినదంతయును మరల విశదపరచబడెను.

రాత్రియందు అంతయును జ్యోతిర్మయముగ నుండెను. నదియొడ్డున నుండుటచేతను, ఎల్లెనువంతెన ఆఖరుననుండుటచేత నున్న, ఆవలనుండిజూచు ప్రేక్షకులకు ఆభూమియంతయును అద్భుతముగ గానినెను.

అక్కడకు దగ్గరలోనే ప్రదర్శన ప్రదేశముండెను. అక్కడకు జనముగుంపులు గుంపులుగ జూచుటకు వెళ్లిరి. అది సంపూర్ణ విజయముగాంచెను. ఆప్రదర్శనమునకు రోజుకు 40 వేల మందికి తక్కువగాకుండ వెళ్లుచుండెడివారు. భారతదేశములో తయారైనదంతయు నచటప్రదర్శింప బడెను. అచటకొకటొకటి నుండి వచ్చినవరులకును చూచి తీరవలయును. ఆవచ్చి వారు 100 నెంబరు రాట్నము నూలుతో తయారు జేసిన వివిధములగు వస్త్రముల ప్రదర్శించిరి. ఆంధ్రనారీమణులు మాస్తమాత్రములచే యేయంత్రములను తయారుజేయుజాలని తెల్లని చిలక గుడ్డను తయారుజేయుగలిగిరి. ఆంధ్రస్త్రీలు తమ వృద్ధులకు ప్రేక్షతో దీయ లిగినట్లుల చక్కని చారమును యేయంత్రమును దీయ జాలరు. కనుగు దిగుగునపుడు జేయు నాదమును పుక: సృష్టించుట కష్టము. ఈసంవత్సరముగా కద్దరులో జరిగిన పంజామును ఒక గదిలో కద్దరు వేరువేరు రకములున్నచోట గానకచ్చును. కాంతినికేతనమునుండియు యికరవోట్లనుండియును వచ్చిన చిత్రపులును, చక్కని చెక్కడములును, చూచుట కద్భుతముగ నుండెను. భారతదేశములో వివిధ ప్రదేశములనుండి వచ్చినగాయకులు గావించిన సంగీతసభలకు వేలకొలది వినుటకు వెళ్లేడివారు. ఈగాయకులందఱును వచ్చుచున్న విష్ణుదింబర కాస్త్రీగారు ప్రథమ అభిలభారత గాయక మహాసభను జరిపెను. ఈసభాదేశము జాతీయ సమావేశములలో గామును వ్యాపింపజేయుటయు, భజన మండలముల నెలకొల్పుటయునైయున్నది.

కద్దరుపై నభిమానము

కాదీనగరమున్న, ప్రక్కనున్న మస్లింనగరమున్న, దాని ప్రక్కనున్న కిలాఫతుమండలమున్న, యివియన్నియు, హిందూమహమ్మదీయ మైతనిన్ని, కద్దరుపై ప్రజలకుగల నభిమానమునున్న వెల్లడిజేసెను. ఆహ్వానసంఘమువారు గుజరాతులో తయారు కావడిన 350 వేల రూపాయల విలువగల కద్దరునే ఉపయోగించిరి. కద్దరు నుపయోగించుటకుయి కమిటీవారు 50 వేల రూపాయలనిచ్చిరి. గుడారము లన్నింటికిని పెద్దపంటలుల్లు సామానుకొట్టుతోగూడ కద్దరుబట్టనే వినియోగించిరి. కాదీనగరములో మస్లింనగరములోను వచ్చినయత్థిలకు గావలసిన సౌకర్యములన్నియును చక్కజరుగునట్లు హిందూమహమ్మదీయాలంటిరులు పార్శ్వకై ప్రవహించుటయగు రెండువేలమంది పని జేసిరి.

మలవిస్త్రమునకు మంచియేర్పాట్లు జరిగెను. అందులకై గోతులు త్రవ్వబడెను. మధ్యకద్దరు గుడ్డతో తెరలుకట్టి మంచిమరుగు యేర్పాటు జేయబడెను. ఆగోతుల నొకసారి యుపయోగించిన పిదప మలముపై శుద్ధిమగు మన్ను పోయబడెను. కావున ఆగుంటలు యెప్పటికప్పుడు శుభ్రముగనుండెను. ఈగోతులను శుభ్రపరుచువని పాకివాళ్లుగాక జీతంబుత్రేయ లేని స్వచ్ఛంద సేవకులు అన్నిమతములవారును జాతులవారును జేసిరి. ఈ అనంతమైనపనిని జేయ నిర్బంధించిన వారినిమాత్రమే ఆపనికి దీసికొనిరి. ఈశుభ్రము జేయుపనికి మలముగాని మన్నుగాని చేతితో ముట్టుకొన నవసరములేదు. అప్పటికిని యెంతోశుభ్రముగ పనిజరిగెను. మంచి మన్ను ను నాలుగుపాఠలు దీసి మలముపై చిమ్ముటయే వారు జేయవలసినపని. ఇట్లుజేయుటవలన అచట యాగల బాధయేమియునులేక పరిశుభ్రముగను చక్కగ నుండెను. ఆ ప్రదేశమంతయును విద్యుచ్ఛక్తి దీపములు వెలిగింపబడెను.

స్త్రీసమావేశము

అచట మహిళామహాసభ జరిగెను. దాని? ఆలీసోదరుల మాత్రముగ బియ్యముగారు అధ్యక్షతవహించిరి, అదిచూడ హృదయావేగము గలిగెను. 50 వేల మంది స్త్రీలకు తక్కువగాకుండ స్త్రీలు ఆ మండపము నలంకరించిరి. ఆ వచ్చినయందటికిని జరుగు విషయములు తెలియచుండ నని నేను జెప్పజాలక. అయితే ఆ జరుగునదేమో వారందఱకును స్వతస్సిద్ధముగ దెలియును. స్త్రీ మహామండలి భారతదేశమును వృద్ధిజేయుననియు వారుగూడ పురుషులతో బాటు జేయవలసిన కార్యభారము గలదనియు వారు గుర్తించిరి.

ఇంతవరకు వచ్చినను నాకు దెలిసినంతవరకు యెవరికే విధమైన అపాయమును జరుగలేదు. పోలీసులను ఒక దానికి మాత్రము నెబ్బసవలయును. వారు యెవరితోను యే విషయములోను జోక్యము గలిగించుకొనలేదు. ఆ వంతెన కాంగ్రెసువైపరియును కాంగ్రెసు కిలాఫతు స్వచ్ఛంద సేవకులే కావలసిన పనుల జేసిరి.

దుర్విషయము

ఇంతవరకు కాంగ్రెసులో సద్విషయమునుదెల్పితిని. ప్రతిపటునునకు నల్లని ఛాయలుండునట్లులే కాంగ్రెసు అను పటమునకు గూడగలవు. ప్రేక్షకులు అత్యుత్సాహ పూరితులైయున్నను, అప్పడప్పుడు వారు యిష్టము వచ్చినట్లుల ప్రవర్తించిరి. సహనము వీడినపుడు వారు పెండాలు వైబడి ఒకటి రెండునారులు లోపలికి నెట్టుకొని వచ్చిరి. ఇదంతయును మంచిబుద్ధితో జేసినదే. బాగుగనే యున్నది. కాని దానివలన చెడుగుకూడరావచ్చును. ఇట్టిమహాసభలలోనే చక్కగ క్రమముగ నుండుటను నేర్చుకొనవలయును. జనమంతయును తమ వారల యాజ్ఞలకు తమంతట తాము బద్ధులై యుండుట వల్లనే యీక్రమ శిక్షణ మబ్బును. స్వరాజ్యము స్వపరిపాలనము గావలెనన్నచో ఆత్మనిగ్రహమే సాధనము. ప్రతినిధులుగూడ చెప్పినట్లుల చేయక తమయిచ్చ వచ్చినట్లుల ప్రవర్తించిరి. వారికొరకై ప్రత్యేకింపబడిన స్థానములలో నైనను గొందరు కూర్చునేడివారు గారు. వారు కాననాత్రీక్రమమును శాంతముగ జేయుచుండుటచే యిష్టము వచ్చినట్లుల కూర్చుండుచుని చెప్పట కైనను వెనదీయలేదు. ఇది 'సివిలు' అని పించుకొనునా? కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులే మార్గాదర్శకుండ నీతి లేకుండ్ల ఘోరనేరములను గావించిరి. కొందఱు ప్రతినిధులు భోజన వసతులకు యాయవలసిన డబ్బు నీయకుండ పోయిరి. ఒక గుజరాతీ తనన్నీ హితుని టిక్కెట్టును దీసికొని దానిపై ఆకనిపేరుండి మార్చుకూడదని యున్నను అతను తానేయని చెప్పి లోనికి వచ్చెను. ఇందులకు నాకు చాల చింతగనున్నది. ఆయన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘములో పేరున్న సభ్యుడని దెలిసినపుడు దుఃఖము మరింత యెక్కువాయెను.

అయితే కర్తవ్యమేమి ?

కాన యీ దుర్విషయములను గూర్చి మననము జేయునపుడు నా ప్రాణములు పోవుననిపించును. మన యాదర్శమును బొందుటకు ఆలస్య మేల ముగుచున్నచో నాకు దెలియును. అయితే సద్విషయముల తలంపునపుడు యీ దుర్విషయములంతగ పాటింపవలసినవి గావని దోచును. అందుకని మనము మనలను మరచిపోయి ఆ బాగ్రత్తగ నుండగూడదు. మన నైతికబలము వృద్ధియగుటపై ఉద్యమ విజయ మార్గారంభమయి, ఒక్క అపస్వరమువచ్చి గానమునంతను యెట్లు పాడుజేయునో అట్లే మన యుద్యమమును ధ్వంసముజేయుటకు ఒక్క కృత్రిమబాధను. సత్యము, ఆహింస యీ రెంటికిని మన సర్వమును అర్పించిమానవి మనము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలయును. అట్టి ప్రతిన గావించని వారేమి జేయగలిగియున్నను, మనము మాత్రము తద్విరుద్ధముగ ప్రవర్తించితిమేని, యెందుకు గాకుండ చెడిపోదుము. కావున నే నివివర తెన్ని సాయలో యీ షక్తికాముఖమున దెల్పినట్లుల కాంగ్రెసు ప్రచారమును సంపూర్ణముగ గావించినచో స్వరాజ్యము దానియంతట నదియే సాపితమగును. అయినను చూచెదము గాక!

ఆర్థిక విషయము.

కాంగ్రెసు కమిటీవారివద్ద యేదోకొంత డబ్బు నిలకయున్నను రాష్ట్రీయసంఘములవారు తమ వద్దనున్న డబ్బును వెచ్చించి యుండవచ్చును. వారికి డబ్బుకచ్చు మార్గము ఒకటిగలదు. ప్రతికాంగ్రెసు సభ్యుడును, సభ్యురాలునుసభ్యత్వమును నిల్పుకొనవలె నన్నచో నాల్గణాల చొప్పున ట్యూజువలెను. ప్రతిరాష్ట్రీయనకును ఉండవలసినంత మంది సభ్యులుండిరేని 2 లక్షలమంది సభ్యులకును 50 వేల రూపాయలు వసూలు గావలయును. ఇదంతయును యెండమావుల వంటిదని కొంద రనియెదరు. ఈడబ్బును వసూలుజేయుటకును అంతకన్న నెక్కుడు ఖర్చుగనుని వారనుచున్నారు. ఆయమును మించిన వ్యయము జేయు ప్రభుత్వమును నిరంకుశప్రభుత్వ మనిగాని అక్రమ ప్రభుత్వమనిగాని యనవలయును. దేశీయ మహాసభ విచ్చిక నిర్మాణమనియెదరు. ఏదో కొలదిమాత్రము ఖర్చుజేసి చందాలను వసూలు జేయలేకున్నచో మనము జీవనాల్పమై యుండ నక్కరలేదు. స్వరాజ్యము వచ్చినపుడు, ప్రజలయిష్టమునైన బలవంతమిదగాక నూటికి 2 1/2 ను మాత్రము ఖర్చుజేసి పన్నుల వసూలు జేయవలయును, కావున యిప్పుడు ప్రతిరాష్ట్రీయమున భవన

వలసిన కనమమునైనను కూర్చుకొనవలయును. కోటిమంది సభ్యులను చేర్చి భారతదేశము మొత్తమునై సభ్యుల నుండి 25 లక్షల రూపాయల వసూలుజేయుట కష్టముగ నుండగూడదు. మనది ప్రజాసమృద్ధిమగు నిర్మాణమే. ప్రభుత్వమే యొనవో, సభ్యు లినుమడించునటుల మనము జేయవలయును. ఈ చందాలను మాత్రము వసూలు జేయుట కష్టముగ నుండగూడదు. ఈ చందాలను మాత్రము వసూలు జేయుట కు జీతము పుచ్చుకొనని, నీతియుండు లగు స్వచ్ఛులనే నేనకులుండవలయును. అట్టివారు లేకున్నచో మనము దివాలాదీతి మని ప్రకటింపవలయును. మన కార్యము ప్రతిష్ఠాపనము స్వాభావికముగ జరిగివచ్చినందు నిష్కలమైన వైనచో ప్రతిసంవత్సరమున మన మప్రయత్నముగ నీడబ్బును వసూలు జేయ వలయుండవలెను. కార్యము నిర్మాణము లెట్లో, అట్లే, కళాకాలమును పాఠశాలలను, శత్రుత్వాన్ని మున్నగునవి గూడను. ఏ ప్రతిష్ఠాపనమైనను ప్రతిక సంవత్సరము స్థానికముగ ప్రోద్బలమును గల్గి యుండవచ్చుచో, నది యుండియు లాభము లేదు. ఏల్లాలోనైనను ఒక ప్రతిష్ఠాపన మున్నచో, తద్వారా ప్రభులు దానిని పోషింపగల్గినచో నేయది యుండ నవసరము. గొప్ప గొప్ప మిషనరీ పాఠశాలలన్నియును అమెరికా యొంగ్లాండు దేశములనుండి వచ్చు డబ్బుతో పనిజేయుచున్నవి. అవి దేశమున కొకభారము. వానివలన ప్రజల కేమియును లాభము లేదు. మిషనరీలు మొదటినుండియును ప్రజల సద్భావమునైనను, బలము నైనను ఆధారపడియున్నచో వారు యుండియును వెక్కుడు సేవజేసి యుండెడివారు. అట్లే కార్యము నిర్మాణములు కార్యముకమిటివై వాధారపడవలసి వచ్చెనేని వాని వలన ప్రజలకేమియును లాభముండక భారములగును. ఏప్రతిష్ఠాపన మైనను సరే ఆచార్యులవారలు దానిని పోషింపలేకున్నచో నెత్తివేయవచ్చునది యొకచట్టముగ నేర్పాటు జేయవచ్చును. స్వయంసాహాయ్యమే, స్వపరిపాలనమునకు గావలసిన ముఖ్య విషయము. ఇంకను ఆత్మవిజ్ఞానమును బొందని ప్రదేశములను రాష్ట్రములను యుండవచ్చును. ప్రభుపాదములొనే అవి యభివృద్ధియగుటకు సహాయము జేయవలయును. మనము పన్ను సంరంభములతో దేనిలోను వానిని జేర్చుకొనగూడదు. ఈ త్రివ సంరంభములతో రాజకీయవిజ్ఞానమును అభివృద్ధి గాంచిన స్థానములపై మన మాధారపడి యుండవలయును. కాన స్థానికప్రయత్నములకు దోడుయేవో కొన్ని రాష్ట్రములకు అప్పడప్పుడు కాంగ్రెసుకమిటీవారు సహాయము జేయగలరు.

ఆస్పృశ్యత

ఇట్లే ఆస్పృశ్యతాశయమును గూడ ప్రజల ప్రయత్నములు గావించి సాధింపవలయును. ఆస్పృశ్యతే హిందూమతములో కొంతసంస్కారము గల్గినది అంగీకరించినగాని మనము యేమైన పనిజేసితిమనుటకు వీలులేదు. ఈవిషయమై యెక్కువ ముందుకు జని ప్రభుధముగాంచిన ఆంధ్రరాష్ట్రములోనే గొన్ని అనుమానములు బయ్యించెనని గనుగొన నేను నిర్ణాంకపోతిని ఆస్పృశ్యతా నివారణ మనన పంచమజాతిని లేకుండ జేయుటయే. కావున పంచమజాతిని గ్రామములో నందఱువాడు కొను నూతినియ దోడుకొనుటకుగాని అందఱువెల్ల పాఠశాలకు వెళ్లుటకు గాని సభ్యంతర ముండగూడదు. బ్రాహ్మణేతరులకుండు హక్కులన్నియును, ఆయన కుండవలయును. మతము పేరు బెట్టి మనము హిందువులము యేదో కొన్ని భేషజములు గావించి, ఆ మతము తినుటకును త్రాగుటకును సంబంధించినదిగ జేసి హిందూ గావించితిమి. బ్రహ్మత్వము జ్ఞానజ్యోతిమయమై, దాని ఆత్మవై రాగ్యమునకును, ఆత్మపారిశుద్ధ్యమునకును, ఘోరతపస్సునకును పేరన్నిక గాంచినది. భోజనము,

మనవ్యసంగతము మున్నగువానికి తేని పోని ఆధ్యాత్మిక ప్రాముఖ్యము నిచ్చిన హిందువులు యెందుకును గాకుండ పోయెదరు. ఎన్నెన్నియో ఆశలు జనించి పరీక్షలు జరుగుచుండ, యెన్నెన్నియో పుట్టరాని ఆలోచనలు బాడముచుండ మనము అంత్యజాతివారు తక్కువవారు అను వారి సంస్కరములన చెడిపోవుటయో? ఎంత అహంభావము! ఆ అనంత శక్తుడగు భగవంతుని యెందుకు మన పాపపుణ్యముల విచక్షణ జేయుట, యెవరితో గలసితింటిమో, యెవరిని తాకితిమో దానిని బట్టిగాదు. ఎవరికెట్లు నేవించితిమో దానినిబట్టియే. కష్టదశలో నున్న ఒకమానవమాత్రుని నేవించినందులకు భగవంతుడు అనుగ్రహము జూపును. దుస్సాంగత్యమును పరిహరించినటుల మాలివ్యములగు భోజనాహారముల విస్తరింపవలయును. ఈవిషయముల నంతగ పాటింపనక్కరలేదు. మోసముకపటము మున్నగు దుర్గుణముల గప్పిపుచ్చుటకై మనము కొన్ని యాహారముల విస్తరింపగూడదు. దుర్బుధులుపుట్టి పతితుడైపోవు సోదరుని సంస్కరములన ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి భంగము గల్గునని, ఆయనకు సేవ జేయకుండుటయో!

హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి.

హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి యింకను కుదురవలసియున్నది. చిన్నచిన్న యితరజాతుల యభివృద్ధికి యీమైత్రి యాటంకముగ నున్నదని యొక యనుమానము యింకను గలదు. మితవాదులు, స్వాతంత్ర్యవాదులు, వీరియుద్దేశముల విషయమై మనము వెనుకటి తప్పులనే జేయగూడదు. వారు మనతో నుండ భద్రముగాదని తలంపగూడదు. వారును మనమును అదర్శములలో భిన్నముగ నుండినను మనము సహనముతో నుండి వారికేమాత్ర మనుమానమును లేకుండ జేయవలయును.

శాసనధిక్కారము

మనము శాంతిముగ శాసనోల్లంఘనము జేయుటనే విశ్వ సింఛియుండగూడదు. అది, ఉపయోగించినచో, యెప్పుడో అరుదుగా నుపయోగించు కత్తివంటిది. ఉక్రక తెగనరుకుచుండు వాడు సరికిసరికి చివరకు కావలసిన దేదియో చూడకుండ వేళ్లతోగూడ సరికివేయును. మనము అన్నివిధములకు శాసనములకు బద్ధులమై యుండుటను నేర్చుకొని శాసనోల్లంఘనమును మొదలిడితిమేని, అది మిగుల నుపయోగకరమై, ఫలవంతమై, నిర్మలమైనదై యుండును. కాన మనము 'శాంత్యుక్త శాసనోల్లంఘనము' అను మాటలలో, 'శాసనోల్లంఘనము' అనుమాట కంటె 'శాంత్యుక్త' అను విశేషణమువై నెక్కుడు దృష్టి నిలుపవలయును. శాంతి, శిక్షణము, యుక్తాయుక్త జ్ఞానము, అహింస, యివి లేకుండ శాసనోల్లంఘనము గావించినచో నాశనము సంభవించును. ప్రేరుచుచున్న గు శాసనోల్లంఘనము జీవనమునకు ప్రాజాధారము వంటిది. శాంత్యుక్త శాసనోల్లంఘనము ఆభివృద్ధి మాచకమగు చక్కని సాధనముగాని, ప్రాణాంత్యమును గలంగజేయు కలక గానెదరు.

స్వరాజ్య కిర్తనలు, పాటలు.

1. స్వరాజ్య భజనకీర్తనలు	0-4-0
2. దేశీయకీర్తనలు (గీతములు)	0-3-0
3. దేశీయపదము (చక్కనిపాట)	0-2-0
4. రామదండుపాట, పద్యములు	0-3-0
5. స్వరాజ్యపద్యములు (150)	0-3-0
6. పంజాబుపాట (బోధిల్లికథ)	0-2-0
- వి. పి. 0-5-0 అవును. ఇతర స్వరాజ్యగ్రంథములవలె.
స్వదేశపు స్తకశాల, గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

మలబారు

మాపిల నాయకులనుబట్టు
తిరుగుబాటానర్పిత వారి నాయకులలో నొకరుగ వేరియ కున్న తుక్కుడు హాజిగారు 21 మంది అనుచరులతోను దాదాపు 300 తుపాకులతోను పోలీసువారివశమైరి. వీరినిపట్టినపోలీసు సోదరులకు సుబేదారు గోపాలమోహన్ సబ్ ఇన్స్పెక్టరు రామ నాథయ్యగారు అధికారులుగయుండిరి. అని జిల్లామాజిస్ట్రేటు గారు 8 వ తేదిన ప్రకటించుచున్నారు.

సానుభూతి

బొంబాయి

బొంబాయిలో 6 వ తేదిన ఒక గొప్పసభ జరిగెను. సర్ జమ్షెద్జీ టేజ్భాయి గారధ్యక్షత వహించిరి. మలబారును నందు ప్రజలు పడుచున్న బాధలను విశరించి వారికి సహాయము జేయుట ప్రతిమానపుని ధర్మమని అధ్యక్షులు చెప్పిరి.

పిమ్మట రిలీఫు కమిటీవారు చేయుచున్న పనినిగరించి దేవధారుగారు మాట్లాడి అందరు ధన సహాయము చేయవలయునని చెప్పెను.

రిలీఫు కమిటీవారికిని దేవధారునకు వందనములు సమర్పించుచు తీర్మానములు ఆమోదింప బడెను. బొంబాయిస్త్రీలు సహాయనిధికి సహాయము చేయవలయు ననియు, బలవంతముతో పరమత మవలంబించిన వారిపట్ల సానుభూతి కనపరచుచు తీర్మానము లామోదింప బడెను.

కేసులు

స్నేహలు ట్రిబ్యునలు వారు వెరియంతల మన్న పల్లికు కచ్చేరీల లూటి! కేసు విచారించుచున్నారు.

ప్రత్యేక మిలిటరీ మాజిస్ట్రేటుగ యఫ్. యల్. బిగు స్టాన్సు గారు పాలనాటు విప్లవకారుల కేసుల విచారించి తీర్పు చెప్పుచున్నారు.

పూములియమాన బందిపోటు కేసులో నిందితుడగు సయ్యు ఆలీగారికి 7 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష 50 రూపాయలు జరిమాన విధింపబడెను.

పునర్విర్రాజము

బహిరంగసభ

మాపిల విప్లవముకల్ల ధ్వంసము కాబడిన మలబారును పునర్నిర్మించు విషయమై ఆలోచించుటకు కల్కికోటలో 8 వ తేదినాయంకాల మొక సభజరిగెను. ప్రముఖులనేకులు సభసంకరించిరి. కల్కికోటమూడవరాజు అగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి.

మలబారు పునర్నిర్మాణ మనసరమనియు అందుచేప్రభుత్వమువారి సహాయముతో అన్నివిధముల కృషిసల్పుటకొక సంఘము స్థాపించుట అవసరమని అందరు చెప్పిరి. మలబారుతిరుగ పూర్వోత్పత్త్యు చెందుటకు పదిసంవత్సరములు పట్టునని కొందరు అభిప్రాయపడిరి. ఏవిధముగ కృషిసల్పు వలయు నను విషయమై కొందరు చక్కని ఉపవాదములు లాసంగిరి. హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యత విద్యాభివృద్ధి అవసర మని అందరు అంగీకరించిరి.

పిమ్మట మలబారు పునర్నిర్మాణసంఘ మను పేరట నొక సంఘము స్థాపింపబడెను. కల్కికోట జామరిక్ రాజుగారు సంఘాధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొంటిరి. ఉపాధ్యక్షులు, కార్యదర్శులు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులు ఎన్నుకొంటిరి. మలబారు పునర్నిర్మాణమునకు ప్రభుత్వమువారితో కలసి కృషిసల్పుటకు వివిధజాతుల వికమత్యమునకు పాలుబడుట మున్నగునవి సంఘోద్దేశములుగ నిర్ణయింపబడెను.

మరణదండన

మిలిటరీ కోర్టువారు మాపిల నాయకులగు చంబరాసి తంగలు, సీతకో నతంగలు మరి నలుగిరిపై మరణదండన విధించియుండిరి. ఈఉత్తరువు నమసరించి యా ఆరుగురు 9 వ తేదిన మాలాపురమునందు కాల్చబడిరి.

ఆంధ్రమానుగారు

ఆంధ్రమానుగారు మలబారు కదలి 9 వ తేదీ బొంబాయి చేరిరి. ఏవో అవసరమగు ఇతరపని యుండుటచే బొంబాయి వెళ్లివచ్చును. 17 వ తేదీ తిరిగి మలబారు వెళ్లిదరనియు తెలియుచున్నది.

జిల్లామాజిస్ట్రేటు ప్రకటనము

1/39 సార్వభౌమ తిరుగుబాటానర్పిత కోవార బాండు వారిని జేపూరుకడ ఎదుర్కొనిననియు 6 మంది విప్లవకారులను చంపిరనియు కల్కికోట జిల్లా మాజిస్ట్రేటుగారు 10 వ తేదిన ప్రకటనము గావించుచున్నారు.

(3148)

గొప్పతగుధురల ఆమకము

సోదినము కొనదలచినది రేపటివరకు ఆపకుడు.

ఏలననగా? సమయ మెరిగి పనిచేసిన నిత్యకృత్యములలో

తప్పక అదృష్టము గలుగును. ఎచ్చట?

కాశీ, కంచి, బెంగుళూరు, కొర్నాడు, మరియితరజాగాలలోనుండి వట్టు, నూలు

జవిభీరకములు అంగడి ఈ దిగువ దొక్కటియే యని తెలుసుకొనవలెను.

ది బొంబాయి స్వదేశి స్టోర్స్ కాశీ, బెంగుళూరు, సేలం జవిభీమందిరము,

40, 41, 42 రత్నబజారురోడ్డు, బార్లిబాను, మద్రాసు.

స్థానిక వార్తలు

కొత్తాల్లుచావడి : హరితాళము :— కొత్తాల్లుచావడి మకాణాదారులు 18-వ తేది హరితాళవలంబించి, కొట్టునూమునెడల వారిని భాళి చేయవలసివచ్చునని వారికి నోటీసుల నిచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఇది నిర్బంధముగాక మరి ఏ మగును?

ఎగ్గురు బాలికా పాఠశాల :— ఈ పాఠశాల 18 వ వార్షికోత్సవము పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసు పీఠిలోని 15 వ నెంబరు బంగళాయందు గా. ఎ. పి. పాత్రోగారి యాజమాన్యమున రాగల 22 వ తేది ఆదివారము నాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు జరుగును.

కాలక్షేపము :— బ్రహ్మశ్రీ చిదంబ ర భాగవతు గారు వార్షికి రామాయణ కాలక్షేపమును చిత్రకూట గమనం, కైకయీ భరత సంవాదము యీరవేణిని, గోవిందప్పకాయం ని పీఠి నెం 48 గృహమున 12, 14 జనవరి తేదీలయందు సాయం త్రం 4 గంటలు మొదలు గావించెదరు.

మదరాసురయిత్రావిధానముల సంగ్రహము :— భారత ఆర్థికసంఘము నెడుట సాత్వ మిచ్చుటకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకై ఈసంఘమువారి కార్యనిర్వాహకసభ రాగల 12-వ తేది గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు హంబుగొడ్డు మహాజనసభ మందిరమునందు జరుగును. కార్యనిర్వాహకసభ్యులెల్లరు విచ్చేయవచ్చును, కార్యదర్శి.

నూతనవారపత్రిక :— కాంగ్రెసు మొనసకేసతో నొక యంగ్ల వారపత్రిక నూతనముగ వెలువడినది. పత్రిక కాంగ్రెసు అభిప్రాయములనే తెలుపుచుండునని పేరువలననే కనుగొనవచ్చును. ప్రథమసంచికయందు రాండుపేటిలి సమావేశమును గూర్చియు, చిన్న పటముగలదు. పత్రిక వ్యాసముల ప్రస్తుత యుద్ధమునకు సంబంధించినవి. ఈపత్రిక వెపేరిలో ముద్రింప బడుచున్నది. సం. చందా రూ. 5.

శ్రీసీతారామోపాసనామహోత్సవము, బం దరు :— స్వస్తి శ్రీ దుర్మతి సం॥ ౩ పువ్య బ గి భావ్య వాసర ప్రభృతి (ఆవగా 17-1-22 తేది మొదలు) అయిదు దినములు బృంహావనపురంబునంగల వన్నివాసంబున శ్రీమచ్చంకర జగద్గురు శ్రీమత్త్యాగరాజ గురువు భూభావయంత్రములగ శ్రీ సీతారామోపసనా మహోత్సవములు శ్రుతి స్మృతివిధానముల ననుసరించి జరుగునట్లులఁ బెద్దలు నిర్ణయించిరి కాన వాస్తావ్యంబునకు భగవద్దాసుభవ ప్రకృతులగు వాగ్దేవకారకులను భగవత్కథా ప్రచారకులగు భాగవతులను విచ్చేసి గీత గానాదికంబు లొనర్చియు నన్ను గృత కృత్యుఁ జేయ వేడువాడను. ఇట్లు గురుదాసజన సేవాపరాయణులగు, హరినాగభూషణముఁ బందరు.

పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము

నిన్నటిదినము అంజుమాట్ లాలీ భవనమున మువ్వంటు కొడ్డనజరిగెను. దేవలెవుమంటు మంత్రిశేఖరుడుగూ మార్కా వేంటురెడ్డిగారు ప్రదర్శనమును తెరచిరి. ప్రదర్శనమున మంచి వడపువని, అలమారులు, దీనవాలు పంపుట, నూలు మున్నగు మంచి వస్తువులు ప్రదర్శించబడినవి.

పారిశ్రామిక సాంకేతిక విద్యముగూ గాని హిందూదేశమున పరిశ్రమలు విభింబించబడినవియు ఈ విద్యను కళాశాలలందు నేర్పుకొనవలయుననియు ప్రభుత్వమువారు గూడ ఈ విషయమై యొక సంఘమును నియమించినయియు చెందు విద్యలు యభివృద్ధిజేయబడుననిరి. పిమ్మట యథాప్రకారము చక్రకానిప్రయోజననియు, లాభకరముగాదనియు చర్చావలన యంత్రములతో పనిజేయుటకు చాలకాలము బట్టుననియు అనగా యంత్రములు వెనుకబడుననియు ప్రాతపాటనుబాడిరి. తమ అంశేయమిత్రులను త్వలో యంత్రములను హిందూదేశములో ప్రవేశపెట్టి పరిశ్రమలను వృద్ధిజేయవలెనని గొరిరి.

కంగరాష్ట్రపు ఆర్థికపరిస్థితులను గమనించి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల సంఖ్య నాలుగునుండి రెంటికి తగ్గించవలయునని కలకత్తాయందలి భారతీయ సంఘ కార్యదర్శి ఇండియా మంత్రికి తంతివార్త నంపెను.

మదరాసు వివాదము;

ఇద్దరు మనుష్యులు కాల్పుడుట నిన్నప్రాద్దుకనే చింతాడిపేట కల్లువనపీఠిలోని వారందఱును, హరిసను కంపెనీలో వెయిటరు గానున్న బెర్రిడి కొస్తాయింటిలో పిష్టలు కాల్పుటను బిని మేల్కొనిరి. జోసె పుడిసాయను వారిను వెల్లింకుటను నినిమాబాంసు వాయిం చువారిలో నొకడు. డికోస్తాయు డిసాయు తోడియల్లుండు. డిసాభార్య డికోస్తా యింటనుండగా అచటికి వెళ్లెను. ఈ యిద్దరప్పచెల్లెండును చింతాడిపేట పోలీసుస్టేషనుకు వెనుక తట్టున సానమాన్యముతో నుండిన ఏ. ముట్ట అనువాని కూతుం డ్రు. డిసాయను వారడు తన భార్యపై ననుమానపడి అరుణాచలం పీఠిలోని తన యింటికి తీసికొని వెళ్లవలెననిన్ను ఉదయముననే కల్లువానపీఠికి వచ్చెను. తోడియల్లుని యింటికి పిలిచెను. ఆమెరాగానే కొన్ని గుడ్డల నామెకిచ్చెను. ఆమె ఆ గుడ్డలను తీసికొని లోనికి పోవోపుయండ ఆయన ఆమెను వెళ్లవద్దనెను.

ఇంతలో ఆమెసోదరి డికోస్తాభార్య యింటికి వచ్చెను. వారిద్దరును గుమ్మమువద్ద నిలుచొనియుండిరి. అప్పుడు డిసా చేతులో నుండి రివాల్యరును దీసి తన భార్యకాల్పుట. ఆమెకు చెవుమీదగాయము తగిలెనట. అప్పు డిద్దఱు అప్పచెల్లెండును లోనికివరుగిడిరి. వారివె. డిసావెల్లెను. డికోస్తాకబడగానే డిసా ఆయన వెంటబడెను. డికోస్తా మరుగునొడ్డిగా వాగు కొనెను. అక్కడ డిసా రివాల్యరు కాల్పుగా కణతలోగుడ దెచ్చుతగిలి డికోస్తా వెంటనే మృతిజెందెను. డికోస్తా భార్యయు, డిసాభార్యయు యింట్లోనుండి బైటబడి అరచనారంభించిరి. డిసాబైటికి వచ్చి తనమామగారు ముర్రెయ్యం యింటిమీదబడెను. ఆయన వైగుడ పగదీర్చికొనవలెనని యుద్దేశ ముండెను గాబోలు. ఆ ఇంటికి అనునమాన్యములు పడుకొనియుండగా ఆయనవై కాల్పు ను. డిసాఅంతటయింట్లోనుండి బైటికివచ్చి చింతాడిపేటపోలీసు హెడ్ కాన్సేబిలుచే జక్కను. డిసా తనవద్దనున్న పిస్తలునున్న తోటాటను యిచ్చివేసెను. డిసాభార్యయు, మాన్యాయులున్ను జెనలలు హాస్పిటలులో నున్నారు. మాన్యాయులగారికి శత్రు ముఠేనే ముక్కలో నుండి ఒకగుండును తీసివేసిరి. ఆయనస్థి చాలవివమముగా నున్నది.

ఇనస్పెక్టరు హన్సిన్నునగారు సబ్ యిన్ స్పెక్టరు శేష గిరి పుగారి సహాయముతో విచారించుచున్నారు. డికోస్తా మృతక శేవరమునుగూర్చి విచారణజేసెదరు. (మదరాసుమెయిలు

చెప్ప పురి విశ్వ విద్యాలయము.
హరిహర ఫలితము.
వి. ఎ. డిగ్రీ.
మాడవ గ్రూపు.
407
యల్. టి.
3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 23, 25, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 44, 45, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 62, 65, 66.

మహాపాపాధ్యాయ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిలుగారి

ఆముక్త మాల్యదోపన్యాసము

నిన్నటిదినము సౌందర్యమహులనందు బ్ర. శ్రీ. మహా పాపాధ్యాయ వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు, ఆముక్తమాల్యదను గుఱించి శ్రీ దేశభాంధవ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యధ్యక్షతన ఉపన్యసించిరి. ఆసభకు శ్రీ మున కాల రాజాగారు శ్రీకొమ్మరాజు లక్ష్మణరావుగారు చల్లా గు రుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు, కంగూరి సుబ్బారావుగారు బొబ్బా పద్మ నాభయ్యగారు గానాల రామమూర్తిగారు గాడిచెల్ల హరిశర్మోత్తమరావుగారు వెదురుమూడి శేషగిరిరావుగారు మున్నగు మెక్కురు భాషాభిమానులను వాఙ్మయ పారిశ్రామికములను విచ్చేసియుండిరి. వి. గోపాలకృష్ణరావుగారు శ్రీ శాస్త్రిలు గారి వైరువ్యము నగ్గడించి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి నధ్యక్షత వహింపఁ బ్రార్థించిరి. శ్రీ పంతులుగారు ఆధత్వత వహించి శ్రీ శాస్త్రిలుగారి నుపన్యసంపగోరిరి. అనంతరము శ్రీ శాస్త్రిలుగారు ఇట్లు ఉపన్యసించిరి.

శాస్త్రిలుగారి యుపన్యాసము

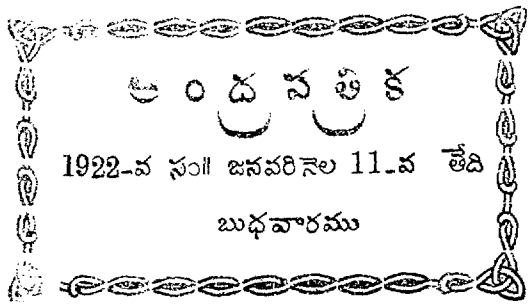
ఆముక్తమాల్యదను గుఱించి యుపన్యసించుట ఇది యైదవ మాసనియును, నింతకు పూర్వము నెల్లూరిలో మూడుమారులును చెన్నపురి హిందూ మైసన్సులలో నొకమాసము ఉపన్యసించితిమనియును, మొదటి మూడుపన్యాసముల నందగ్గమున సభ్యులు తిమ్మమ్మమ్మటపదారు రూప్యములచే బహూకరించెను నన్నారనియును ప్రస్తుత మిచ్చుట చెన్నపురి యుపన్యాసమును గుఱించి పత్రికలలో ప్రచురింపఁబడిన యొకటి రెండవములను విమర్శింతుమనియు చెప్పి ఆంధ్రపత్రికయందు ప్రచురించిన విమర్శ నమును విమర్శించిరి. ఆంధ్రపత్రికయందలి విమర్శనములో తాము మను పరిత్రలో మొదటి మూడుపన్యాసములలో రసాభాసమున్నదని చెప్పినట్లు ప్రచురించినయియు, అయ్యది తాము చెప్పని విషయమనియు, ఉపన్యస్త విషయములలో దప్పలను జూపుట యుక్తమేగాని-నేను చెప్పిన-నేవలెను స్వకపాల కల్పితములను ఆధారముచేసి కొని విమర్శించుట యనచితమనియు నాసాభాసమును పదమును వాడియున్నచో చమత్కారముగ వాడియుండుమనియును, ఏకత్రైవాను కక్షిత్వేత్తను రీతి ననుసరించి (అనురాగ మొకపక్షమున నేయున్న రసాభాసము అను శాస్త్రప్రమాణము ననుసరించి) రసాభాసము గలదంటిమనియు, మనుచరిత్రలో రసాభాసమును నది యున్నచో, తత్పరిహార్య మాముక్తమాల్యదను పెద్దనగారు చేసియుండవచ్చునని చమత్కరించి యుంటిని కాని విమర్శకులు పోరపడిరియను కాని తమ యుపన్యాసములో- మూడుపన్యాసములను ప్రసంగమే లేదనియును ఇదియే తమ నిశ్చితాభిప్రాయమనియును తెలిపిరి.

పిమ్మట ఆముక్తమాల్యదా ప్రాశస్త్యమును గుఱించి యుపన్యసించుచు ఆముక్తమాల్యదయందు శ్రీ గోదానేనిభక్తి యుపన్యస్త మొదనియును ఆంధ్రమునందీ గ్రంథము అన్నివిధముల నదిగితియమై యున్నదనియును ఉన్నతముల మున్నగు నలంకార సామగ్రి దీని యయన్నంత పుష్కలముగ, అతి ఏ యితర గ్రంథమునందును లేదు. ఆముక్తమాల్యదా కర్తృత్వము గాయలాదా? పెద్దనదా? యను సంక్షేపముల కరకాలమునంది వచ్చుచున్నచే యనియును, ఆముక్తమాల్యదయందు దోషము లధికముగా నుండుటచేత నిది రాయలు చేసినదే యైయుండవచ్చునని ఆధవా పెద్దనార్యుడు చేసియున్నచో వార్ధకమున నిట్లు దోషములు వెల్లగు దొరికియుండవని ఇదిగఱకు మనవారు చేసెడి వాదము విశ్వాస్తావ్యముగాదనియును, తమ యభిప్రాయమున దీనిని రాజులచాకే రచించినయియును, పెద్దనార్యుల సంప్రదించి కొన్ని వారి పద్యములును నచ్చటచ్చటనుంచిన సుందరమైనవి యను చెప్పచు, ఆముక్తమాల్యదయందు దోషములని యను కొనినవి దోషములు గాకపోవుటయేగాక గుణములై గ్రంథకర్తకు గల సకలశాస్త్ర విశారదత్వమును వెల్లడిజేయ జాలి యున్నవనియును దోషములు గూడ స్వల్పముగా లేక పోలేదనియును, అయ్యవి లేఖకులు వ్యాఖ్యాతలు మున్నగువారి ప్రమాదముకలన గల్గినవనియును, అట్టివానిని (అనగా స్వల్పముగ నక్షరవృత్త్యాను చేసిన మాత్రాసంహితములుగా నగువానిని) తాము సంస్కరించితిమనియును ప్రకటించుచు బొలిత్యము గలదా లేదా యని విచారణ సేయవలెననియును, సవరణలకై కంగీకరింపవచ్చుచో వానిని ద్రోసివేయవచ్చును గాని ఏల మార్చితినీ యడుగుటకు వారి కధికారము లేదనియును చెప్పి—“గంగునకాసె, శ్రీరంగ భద్రంను, శేష్ట డిగ్రీ” మున్నగు నిట్టి దోషములను గంగునకాసె, శ్రీరంగభృత్తంను, శేష్టడిగ్రీ” అనిసవరణ చేసితిమనియు, పెద్దనకుగారి కృష్ణదేవ రాయలకుగారి వైరువ్యములేదని తలంచుట యనచితమనియును దాదాపు ఇరువది నాలుగుసలములలో అతిప్రాసలనుసవరించితిమనియు నుపన్యసించి - ఆముక్తమాల్యదలోని వర్ణల నుదాహరించుచు, గరుత్మంతనివర్ణనము శ్రీరామదాశాభరణము ననుసమా నములనియును, శ్రీకంగ భద్రంను వటువృక్షభద్రంను నొకదీర్ఘమా జమునందెంతయో భవ్యముగ వర్ణింపబడినవనియును, వీనిలోనూది మోపగలిగినంతపదమైనను వర్ణనమొనరితేజవనియును, సకలశాస్త్ర పాండిత్యమును ఈ గ్రంథమునందు ప్రదర్శింపబడినకే గాని శ్రుత పాండిత్యముగాదనియును చక్కని యాచారము గల పెద్దమర్దమును ఆపూర్వమైన శాస్త్ర బాండిత్యమును ఇందుకన్పించుచున్నదనియును, ఇట్టిగ్రంథమును రచించిన మహావైభవు - యశోలోభి యై కావ్యచాగ్గముచేసెననుట నవ్వల యనియును ఆముక్తమాల్యదను కావ్యమార్గములో భక్తిసాహిత్యముగ గూర్చెననియును ఉపన్యసించిరి.

ఆంధ్ర పత్రిక ౧౩వ ఉగాది సంచిక

కడమూడవ ఉగాది సంచికను త్వరలో ప్రకటింపఁబడునట్లు మేము ఇరుగుచున్నవి. ఉగాది చిత్తులగు ఆంధ్ర మహాజనులు చిత్రకటములను వ్యాసములను ఒంటి ఎక్కితివలె మాయాద్యమును నకుఁ దోడ్పడ వేసుచున్నాము. అసహాయోద్యమమునఁ గృషి చేయుచు శిక్షలకు బాల్చునైన యాంధ్ర మహాజనుల చిత్రకటములకు ఈ వత్సరపు సంచికయందు ప్రత్యేకముగ సవకాశ మియ్యఁబడును. చిత్రకటములును వ్యాసములు నెంతత్వరలో సందించిన సంతత్వరలో సంవత్సరాది సంచికయును వెలువడును. ఆంధ్ర మహాజనులు మేలనే వ్యాసములను చిత్రకటములను ఒంట బ్రార్థితులు.

ఆంధ్ర పత్రిక, సంవత్సరాది సంచిక,
6, 7 తంబుకట్టి వీధి, మద్రాసు

ప్రజలకర్తవ్యము

శా. బంధుడై గురకపుండై * చలితుండై బంధుప్రజత్వముండై
నిద్రాశ్శయ్యము గలహాయి విభవ * క్షీణుండునై పేదయై
శుద్ధత్యంబును నత్యయంగుణయుఁ * తొప్పేమియుండవుడు
దుష్టుండైను బయోభూమయ గలికెం * బుణ్యుండెకండలండై.

భాగ. ఆ. స్కం.

ప్రజల తత్వములు వారితోకారవమును గావించు కొనుటకు వారిస్థిరసంకల్పమును ప్రపంచమునకు ప్రభుత్వమునకు విశదము చేయుట బరమావసరముగ నున్నది. యుద్ధానంతరము బ్రిటీషు ప్రభుత్వము లోకమునకు భారతీయులకు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము పట్లగల మిత్రత్వమును విశదము చేయుటకు చతురోపాయములను బన్నినది. ఆ చతురోపాయములనె ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ సమర్థించుచున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు మంత్రుల ఏర్పాటులు శ్రీనివాసశాస్త్రి గారి ప్రాతినిధ్యము కన్నాట ప్రభువుని యాగమము యవరాజాగమము మున్నగు పర్వములన్నియును నీ పురాణమునందలి భాగములు. నిరంకుశ స్వభావము గల ఇండియా ప్రభుత్వము లోకమునకు సహజమైన నిరంకుశ స్వరూపమును బ్రకటించుట ధర్మముగాని లేని మిథ్యాస్వాతంత్ర్య స్వరూపమును బ్రకటించి మోసగించుట భావ్యముగాదు. రాజనీతిజ్ఞుల ధర్మపతిజ్ఞులు లోకమును మోసపుచ్చినను దుఃఖవేదన ననుభవించుచున్న భారతహృదయమును మాత్రము వంచించజాలవు. ఆంగ్ల పత్రికలు సంస్కరణముల యుదారతను గొని యాశించును, శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు భారతీయుల మిత్రత్వమును ఘోషించినను, రీడింగు ప్రభువు ధర్మప్రసంగములను జేసినను, యవరాజా కరుణా సం దేశ ము ల ను దెలిసినను దుఃఖవ్యాకులమైన భారతహృదయమునందు శాంతి గలుగదు. అధికారవర్గమును వారెవరుచరులును నవలంబించుచున్న సాధనములు పూర్వకాలమునందు ప్రజలకు ప్రపంచమును మోసపుచ్చినను వర్తమాన కాలమునందలి నిరుపయోగములయినవి. ప్రజలకు, నుహాదుగళునుచుభవమునం దున్నపుడు పనికిమాలిన

మాటలు దుఃఖోపశమనమును జేయజాలవు. అధికారులును వారెవరుచరులు వారినిరంకుశ స్వభావమునుమాట్టి దుఃఖకారణములను శాంతింపజేయ నంతవరకును నధికారవర్గమునకును ప్రజలకును శాంతిగలుగదు. దుఃఖకారణములను కార్యములుప శమింపజేయగలవుగాని మాట లుపశమింప జేయ జాలవని ఇండియా ప్రభుత్వ మిప్పుడైనను గ్రహించవలయును.

మాటలు - చేతలు

ప్రభుత్వవిధానమునందు మాటలకును చేతలకునుగల భేదము భారతీయులకు నిత్యానుభవము నందున్నది. సింహా ప్రభువైనను మంత్రియైనను నీ యనుభవమునే దెలుపగలరు. ఇరువదేడైక్రితము గోపాలకృష్ణగోకలేశుగలిగినయనుభవమే 1922 వ సంవత్సరమునందును భారతహృదయమునకు గలుగుచున్నది. చాల టు శాసనము ముద్రణాయంత్ర శాసనము రాజద్రోహ సభా శాసనము శిక్షాస్మృతి సవరణ శాసనము భారత హృదయ స్తంభమును చేసినవి. పంచేంద్రియముల సహజవ్యాపారమును బంధించినవి. అధికారులు మాటలు దేమిచెప్పినను శాసనములు వ్యవహారములు నిరంకుశములుగ నున్న విధమును గలిగించిన పంజాబుహత్యలే గాకను వర్తమానము నందలి నాయకుల బంధనములును విస్ఫుప్తము చేయుచున్నవి. ప్రజల తన్నినిర్బంధముల ననుభవింపగలరు? ఎంతకాలము సహించి యుండగలరు? పులిమీదను పుట్ర యెపుడును వచ్చుచునేయున్నది. ఇపుడు నలుగురు గూఢి మాటలాడుటకును బని జేయుటకును స్వతంత్రము లేనపుడు దాస్యస్వభావమును నర్జించుటయే యవసరముగ నుండును. శాంతిపై న్యమును సేర్పాటు చేసినందులకు దేశబంధు చిత్తరంజనుదాసు గారును, శాంతిపై న్యమునందు జేసినందులకు నెహ్రూ మహాశయుడును బంధింపబడిరి. కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగును జేసినందులకు దేశభక్తుడు లాజపతిరాయి 18 మాసముల శిక్షకు గురియైరి. మహానాయకులస్థితి యిటులుండగ సామాన్యులస్థితిని దలపోయుటయే యవసరము. రామదాసు గోపాలకృష్ణయ్యగారు, జాకరు సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, బుచ్చి సుందరరావుగారు మొదలగు నాంధ్రనాయకు లెందరో కారాగృహవాసమునకు శాలైరి. రెండుమాసములందు 10,000 దేశ సేవకులు బంధనములపాలైయుందురు. భరతఖండ పరిపాలనమునకు మూలబీజములు భాహుబలము బంధనములు గాని ధారాశ్రమైన ప్రజాస్వాతంత్ర్యము గాదని ప్రజానుభవమువలనను విశదమగు చున్నపుడు ప్రజలకర్తవ్యము వారికి దెలిసియే యున్నది. దేశమునందు నలుదిక్కులను అసహాయోద్యమ వ్యాపనమున కీ నిర్బంధములే కారణము లని తెలిసియున్నను ప్రజలధికారుల నిర్బంధముల నామోదించుచున్నారని అధికారులు సంతసించుట వారిప్రతిభకుగాని వారి వివేకమునకుగాని నిదర్శనము గాదు. సాధ్యమైన విధములను ప్రజాశక్తిని వ్యక్తముచేసి ఇండియా ప్రభుత్వమును ప్రజాదృష్టికి మరల్చుటయే ప్రజల ప్రథమ కర్తవ్యము.

ప్రజలకర్తవ్యము - హారతాళము

ప్రజలు వారిశక్తిని జూపినపుడే అధికారుల దృష్టికి ప్రజలసంకల్పము వ్యక్తము గాగలదు. పంజాబు ఖలాఫతు స్వరాజ్యసమస్యలు నిలిచి యుండగ నిపు డధికారవర్గ మవలంబించుచున్న నిర్బంధవిధానములు సామాన్యస్వాతంత్ర్యములనే మూలచ్ఛేదము చేయుచున్నవి. శిక్షాస్మృతిలోని సామాన్యశాసనములు స్వాతంత్ర్య సంహారమునకు వినియోగింపబడినపుడు ప్రజలు వారి యాత్మబలమును చూపి యధికారబలమును లొంగదీయుటకు నిశ్చయించుట మానవధర్మము. యవరాజాగమన సందర్భమున నేర్పడిన హారతాళములును నధికారులకు ప్రజాసంకల్పమును దెలుపుట కేర్పడినవి గాని యవరాజా నగారవపరచుట కేర్పకలేదు. ప్రజల తాత్కాలిక ప్రజ్ఞమును జేయనపు డధికారచర్యలను భారతీయు లామోదించునట్లు లోకము గ్రహించును. ఈ దుర్భేదమును దొలగించుటకై భారతీయులు ప్రయాగ కాశీ పాట్నా కలకత్తా నగరములందు హారతాళములను జేసి విజయమును బడసి యాత్మబలమును ప్రజాసంకల్పమును లోకమునకు విశదము చేసిరి. ఇతరరాష్ట్రము లవలంబించిన మార్గమునె చెన్నరాష్ట్రమును నవలంబించుటకు సమయము వచ్చుచున్నది. శ్రీ యవరాజా రాగల శుక్రవారమునాడు చెన్నపురికి వేంచేయును. హారతాళమును జేయుటకు కాంగ్రెసు ఖలాఫతు సంఘములు నిర్ణయించి కృషి సలుపుచున్నవి. వీరి ప్రయత్నములను విఫలముచేసి భామూనిని బడయుటకు జస్టిసుపార్టీ నాయకులు విశ్వప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. ప్రజలు వారి మనస్సాక్షిగ వారికర్తవ్యమును నిర్ణయింపవలసియుండును. అధికారుల వారి యనుచరుల లాలింపులు బెడరింపులు ఢిక్కరింపులు ప్రజాశక్తిని భేదింపజాలనివిధమును ప్రయాగ కాశీ కలకత్తాలు విశదము చేసినవి. వేలమంది భారతపుత్రులు సామాన్య స్వాతంత్ర్య ప్రతిపాదనమును జేసి దేశమోక్షమునకై కారాగారవాసమును స్వీకరించుచున్నపుడు చెన్నపురివాసులును చెన్నరాష్ట్రవాసులును వారికర్తవ్యమును నిర్వహింపకు స్వప్రయోజనముల నాసించి యపకీర్తిపాలు గాజాలరు. యవరాజాగమన దినముననె భోగిపండుగయును సప్రాప్తముగా నున్నది. ఆపర్వదినమును ప్రజలు స్వధర్మనిర్వహణమునకై వినియోగించుట ధర్మము. ఆంధ్రులు శుక్రవారమునాడు శాంతిప్రదముగ హారతాళమును జేసి వారికర్తవ్యమును నిర్వహించి భారతపుత్రుల విమోచనమునకు యథాశక్తిని దోడ్పడుదురు గాత. నిర్బంధావృతమైన భారతహృదయమును దేశికాచార్యుడు గాంధీమహాత్ము డుద్బుధముచేసి సహజమైన శుద్ధసత్యదయాపథమున నడిపి జయమును గూర్చుటకు కంకణమును గట్టుకొనియున్నాడు. గాంధీమహాత్ముని యాదేశములను త్రికరణకుద్దిగ భావించి స్వప్రయోజనములను మరచి భారతీయులు కర్తవ్యమును నిర్వహించుదురు గాత !

సాధ్య మెటులగును ?

మరచిపోండు, తమింపుడు అని హితమొసగెడి హారు, డయరు సేనానిగూర్చి హర్షభృగ్యోసనుగారు లండనునగరమునందు ఇటీవలబలికిన ప్రశంసాపూరితమగు వాక్యములను గాంచుట భావ్యము. హిందూదేశపాలకులను దూరముననున్న పార్లమెంటు సభ్యులు విమర్శించుట భావ్యముగాదని, వీరునుడివిరి. హిందూదేశమునందలి అశాంతిని గూర్చిన వృత్తాంతములు అతితయోక్తులనియు, అల్పసంఖ్యాకులెవ్వరో లేనిపోని గండ్రగోళము గావించుచున్నారనియు, వీరుదెలుపుట వింతగాదు. ఇంతటితో బోక, డయరుసేనాని గావించిన హత్యను సమర్థించుటకు వీరు పాల్పడిరి. వేనకువేలమంది ప్రజలప్రాణములను రక్షించుటకు, కొలదిమంది ప్రాణములను డయరుసేనాని బలియిచ్చెననియు, డయరుసేనాని మరల నిట్టిసందర్భములందు చిక్కుకొనుట తటస్థించినచో అతడు తప్పక యీమార్గమునే తిరిగి యవలంబించుననియు, వీరు సూచించిరి. ఇందువలన కోర్టుమార్గముజేసి కాలేదరని తెలిసినను, డయరుసేనాని మరల నిట్టి హత్యకు

13-వ తేది శుక్రవారము హారతాళమును జయప్రదముగ జరుపుడు

పాల్కునుని, గాంధీసరుగారు నిర్భయముగ నుడువుటచే, ఉయరుసేనానిని సమర్థించెడివారనేకులు ఆంగ్ల దేశమునందింకను గలరని గ్రహించవచ్చును. వీరిచ్చిన యుపన్యాసము వేల్పుయవరాజు వర్యుటముగూర్చి. టిప్పివిషయమునుగూర్చి మాటాడుచు, ఉయరుసేనానిని సమర్థించుట మరింత ఘోరముగ గనుపింపకమానదు. డిసెంబరు 15 తేదిన, వీరి యుపన్యాసమును రెండుమార్లు చ్చిరట. సభ్యులెటుల తమ ఆగ్రహమును వెల్లడింపలేదో, జస్ యో ప్రభువుగారును, సెంటుజాను ప్రభువుగారు యుపన్యాసములకు అధ్యక్షత వహించి న్యాసకుని ప్రసంగధోరణిని ఎటుల సహించి యారకుండియో యూహించ సాధ్యపడదు. ఇట్టి యు, ఆంగ్ల దేశీయులలో నుండునంతవరకు, భారతీయులు పంజాబువధ నేటుల మరువగలుగుదురు? పంజాబు రాష్ట్రాధికారులను ఓడ్డయరు గారిని ప్రేరేపించిన భావము లే ఇంకను ప్రేరేపించుచున్నవి. లజపతిరాయి ప్రభృతులను నిర్బంధమున నుంచుటతో సంతృప్తిపడక, శాసనసభలో తమ వర్యును సమర్థించుటతో నూరుకొనక, శాసనాతి మణానందర్థమున ఇదివరకెన్నడును ఉపయోగించినంత కఠిననిర్బంధములను ప్రయోగించెద మని ఇపు డొక భయంకర ప్రకటనము గావించిరి. ఇంకను ప్రజలలో యుగ పీడించినంతమాత్రమున వారినిశ్చయము తొలగు నరుట వ్యర్థపు తలంపు. పంజాబు, కిలాఫాత్, స్వరాజ్యసమస్యలు ప్రజాభీష్టము ననుసరించి పరిష్కృతము గానంతవరకు, ఎంతటి శీఘ్రనిర్బంధములను ప్రయోగించినను, అశాంతి నొలగనేరదు. అంతవరకును ప్రజలు తమకు గలిగిన గాయములను మరువజాలరు.

న్యాయభంగము

అలీ సోదరులపై దెచ్చిన కేసులగూర్చి హైందవ శాసనసభలో హాస్సేను అలీగారు రడిగిన ప్రశ్నకు ప్రభుత్వమువా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము విచిత్రముగ నున్నది. ఇండియను పీసలుకోడ్లు 120, 131 శెక్షనులక్రింద ఆరోపించిన పెద్దనేరములు ఋజువుగాలేదని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. 505 శెక్షనుక్రింద మాత్రమే అలీసోదరులను శిక్షించిరి. 124 ఎ, 153 ఎ శెక్షనులక్రింద ఆరోపించిన చార్జీలను ప్రభుత్వమువారు రుజువంపించినానిరి. ఇదియంతయు, అలీ సోదరులు కేసులలో వాదించుచున్నను జరిగెను. ఈ సందర్భములను బట్టి, అలీ సోదరుల నిర్బంధమునకు తగిన కారణము లేదని వెల్లడిగాక మానదు. ప్రభుత్వమువారు అడ్వకేటు జనరలుగారితో ముందుగ యోచించిరా? యోచించినటులనే జవాబు సగిరి. ప్రాసిక్యూషన్ జయము గాంచునని అడ్వకేటు జనరలుగారు అభిప్రాయ మిచ్చిరట. వీరి కేయాధార ముండెనో దోచుకున్నది. అలీసోదరులు ప్రాసిక్యూషన్ సాక్షులను క్రాసుజేసి, ఉత్తరసాక్ష్యమును విచారించిన యెడల 505 శెక్షను కూడ నిలువకబోయెడిదే. బొంబాయి ప్రభుత్వసభ్యులు, ప్రాసిక్యూషను విషయమై నేమి యభిప్రాయ మిచ్చినయి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఏమని చెలిపినయి నడుగగ, వానిని వెల్లడిజేయుట భావ్యముగాదని, సర్ విలియం విక్టోరియగారు బదులుజెప్పిరి. ఈ కేసులో ప్రాసిక్యూషన్ నడుపుటకు, రాన్ ఆల్స్టన్ను గారికి పదునారువేల రూపాయలను ఫీజుక్రింద నిచ్చిరని విశ్లేషణగారు వెల్లడిజేసిరి. ప్రజలద్రవ్య మెంతగ వృధజేయబడెనో ఇందుమూలమున కనుగొనవచ్చును. అలీసోదరుల కేసులో న్యాయభంగ మేటుల గలిగెనో, ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము జెప్పకయే జెప్పుచున్నది.

న్యాయ సుబ్బారావుపంతులుగారు

ఆంధ్రభీష్ములగు న్యాయతి సుబ్బారావు పంతులుగారు వృద్ధులై, శరీరానోగ్యము తిన్నగలేక విశ్రాంతిదీసికొనుచున్నను, ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెలుపుట యవసరమనిభావించి, పత్రికలకు లేఖనువ్రాసిరి. మద్రాసు శాసనసభలో జస్టిసుపక్షపుచర్యలకు సమ్యుత్తింపనివారు, లోలోపల గుండుటకన్న తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చి, ప్రజలకు సందర్భములను విన్నవించి మరల ఎన్నికకు ప్రయత్నించుట ధర్మమనియు, ఇట్టిప్రయత్నముజేయనిచో సక్రమపద్ధతులవలన లాభము లేదనియు, సహాయనిరాకరణోద్యమ మొక్కటియే ఎల్లరకును శరణ్యమనియు అంగీకరించినటుల యగుననియు, పంతులుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. శాసనసభల వలన ప్రయోజనము లేదని ప్రజలు భావించుచున్నారు. ఫలితమును అటులనే గనుపించుచున్నది. మద్రాసు రాజధానియందు జస్టిసుపక్షము వారడ్డమువచ్చిరనుకొనిన, మిగిలిన రాష్ట్రములన్నిటియందును మితవాదులే శాసనసభల నలంకరించుచున్నారు. అట్టిప్రదేశములందు, నిర్బంధవిధానమును తీసెనుగ ప్రయోగించి, దేశభక్తులను కారాగృహములకు బంపుచు ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల నరికెట్టుచుండ, శాసనసభ్యులు నిర్బంధములను నివారించజాలకున్నారు. అట్టిసందర్భములలో, జస్టిసుపక్ష ప్రాబల్యముతోలిగి, మద్రాసు శాసనసభయందు మితవాదు లాస్థానము నాక్రమించినంతమాత్రమున, న్యవహారము బాగు పడునని తలచుట వ్యర్థపుతలంపు. సంస్కరణవిధానమునందే ప్రధానలోపముగలక. ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము సుయుక్తరాష్ట్రములలో నవజయము గాంచెనని, మితవాదసమావేశమున కాహ్వాన సంఘాధ్యక్షులును, సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియాసంఘమున సభ్యులునగు వండిత హృదయనాధకుంజ్రాగారు స్పష్టముగ వెల్లడిజేసిరి. ఈ స్థితిలో ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానము సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమునకు చోటిచ్చినగాని, దేశమునకు లాభము గలుగదని తేలుపడుచున్నది. ఈ కారణముచే శ్రీనివాసయ్యుం గారివలె ఆత్మశారవముగల ఇతర శాసనసభ్యులును తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చి సత్వర స్వరాజ్యస్థితికి ప్రజలు సలుపుచున్న ప్రయత్నములకు తోడ్పడుచో, దేశమున కమూల్యముగు సేవజేసిన వారగుదురు.

దక్కను బ్రాహ్మణేతరులు

దక్కను బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారు బెల్గాం లో గావించిన సభయందు, సహాయనిరాకరణోద్యమము ప్రజలయూదరణకు ప్రాతమయ్యెననియు, ప్రజలకష్టములను ప్రభుత్వమువారింతకాలమువరకు నివారించకుండుట ఇందులకొక కారణమనియు, శాసనసభలను ప్రజలకు పూర్తిగా బాధ్యముగ జేసినకొలదియు అశాంతిదగ్గననియు, మద్యపాననిషేధ ప్రబోధమును నిరోధించుటగాని, నిర్బంధశాసనములను ప్రయోగించుటగాని పాడిగాదనియు, తీర్మానించిరి. బ్రాహ్మణేతర సంఘమువారు సయితము ఇటుల తీర్మానించుచుండ, ప్రభుత్వనిర్బంధ విధానమును ప్రోద్బలబఱచిన మితవాదులెవరో తెలియకున్నది. లండను టైముస్పత్రిక ఊహాప్రపంచమున దిరుగాడుచున్నదనుట స్పష్టము.

వివోదము

హైందవ శాసనసభలో రాజకీయస్థితినిగూర్చి చర్చించుటకు, ఇతర కార్యక్రమమును నిలిపివేయవలయు నని తెచ్చిన ప్రతిపాదనము క్రమముగ లేదని, అధ్యక్షులు తెలిపిరి. ఇంతయిగాక, ఈ విషయమై పంపిన ఇతర తీర్మానము లుండుటచే, దీనితో బనిలేదని, వారు నుడివిరి. ఇక మున్నీ ఈశ్వరశరణుగాను నిర్బంధవిధానమును విసర్జింపవలయు నని తెచ్చిన తీర్మానమును మరుసటిదినమే చర్చింపవలయు నని, రంగారామిగారు గోరగ, సభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు వారి కోర్కెను నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వమువారు మొదట నిర్ణయించిన తేదినగూడ చర్చ జరుగుటకు వీలు లేకుండ, ముందెపువో నిర్ణయించెడి తేదీవరకు చర్చను నిలుపుటకు తుదకు నిశ్చయించిరి. దేశ మంతయు నిర్బంధముల మూలమున కలవరపూరితమైయుండ, శాసనసభ్యులకు గాని, ప్రభుత్వమువారికి గాని, ఈ విషయమును గూర్చి చర్చించుట కయినను తొందర గలుగలేదు. ఇది యంతయు వారి కొక వివోదముగ నున్నది గాబోలు!

క్రొత్త యాడంబడికలు

వాషింగ్టను సమావేశమునందు, అమెరికా, ఇంగ్లాండు, జపాను, ఫ్రాన్సుదేశములయధ్య ప్రత్యేకముగ నొక యొడంబడిక జరిగియుండెను. ఈ యొడంబడిక చీనాస్వాతంత్ర్యమును అనుగంట జేయునని, కొందరూహించి యుండిరి. క్యానిసు సమావేశమునందు ఫ్రాన్సు ఇంగ్లాండుల యధ్య మరియొక యొడంబడిక జరుగుచున్నటుల విదేశవార్తలు చెలుపుచున్నవి. ఇట్టి ప్రత్యేకపు యొడంబడికలే, వెనుకటి ఘోరసంగ్రామమునకు దారిజూపెను. మరల నివి, పపంచశాంతికి దోహద మొనగునని తలంప వీలగునా?

శ్యామసుందరుడు

శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారిపై, కోర్టులో సాక్ష్య మీయనందులకు మూడుమాసముల శిక్ష నిటీవల విధించియుండిరి. అంతటితోబోక, క్రిమినలు లా సవరణచట్టముక్రింద వారిపై మరల నొకకేసును తెచ్చిరి. ఈ కేసు 17-వ తేదిన విచారింపబడును. దేశనాయకులకు కొలది శిక్షను విధించుట భారత ప్రదము గాదుగద. వారి నుచితరీతిని గౌరవించుటకు, అధికారులు వారిపై నెక్కువ కేసులను తెచ్చిపెట్టుట యవసరము. ఇట్టిచర్యలు నిర్బంధముక్రిందకు రాకుండుచో, నిర్బంధములనిన నెవ్వయో తెలియకున్నది.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

యస్. యస్. రామస్వామి య్యంగారి రాజద్రోహ శేరపు కేసు విన్నవించినచారణ ప్రాసంధము కాగా ముద్దాయి తుమ్మపణ కోరెను:—

“మలబారు వృత్తాంతములగూర్చి హిందూపత్రిక నేను వ్రాసిన బాబుకై నేను చింతిల్లుచున్నాను. చాలాసలములనుండి, నాకు వృత్తాంతములు చేరెను. వాని నిజానిజముల నారయలేదు. అల్లరు లాజిల్లా యధికారుల మూలమున బయలుదేరలేదని నాకిప్పుడు గొచరించినది ప్రభుత్వమువారికివ్యతిరేకముగ జరుగురాదు కీమాందోళనలో నేనెన్నడు బోక్యము కలుగ జేసికొనలేదు. ప్రభుత్వమువారికిబుంధికలుగు ఆందోళనలందు సంవత్సరమువరకు పాల్గొనని బాసచేయుచున్నాను” క్రాను ప్రాసిక్యూటరు ముద్దాయి తుమ్మపణ కోరిండున కేసు తీసివేసికొందునని పలికెను. తుమ్మపణ బిచ్చుకొనెను. ముద్దాయిని వదిలి పెట్టిరి.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాంభణము

ఆజ్ఞోల్లంఘనము మహాపరాధమని పంజాబు దొరతనమువారు ప్రకటించుట

కలకత్తాలో 150 మంది వలంటీరులును పట్టుకొనుట

శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారిపై మరియొక కేసు

ఆంధ్రరాష్ట్రము-విజయనగరమున ఆజ్ఞోల్లంఘనము

వంగరాష్ట్రము

కలకత్తాలో 150 మంది వలంటీరులను పట్టుకొనుట

7, 8, 9 తేదీలలో 150 మంది కాంగ్రెసువలంటీరులను పట్టుకొనిరి. వలంటీరులగు స్త్రీలు దుకాణములవద్ద నీతిబోధ చేయుచున్నారు. వారిలో కొందరిని పోలీసుస్టేషనుకు తీసికొనివెళ్లి ఓపి చేసిరి. 10 వ తేదీన 19 గురు వలంటీరులకు శిక్ష వేసిరి.

విశ్వానందస్వామిని వదలివేయుట

బారియా కార్మికసంఘమునకు చేరిన విశ్వానందస్వామి కలకత్తాలో యువరాజుబహిష్కరణమును బోధించినందుల కిది మఱు పట్టుకొనిరి. ఆస్వామిని 10 వ తేదీన కలకత్తాలో వదలి వేసిరి.

శ్యామసుందర చక్రవర్తిగారిపైని కేసు

సామ్యమిద్యోగములకు సర్వెంటు పత్రికాసంపాదకులగు చక్రవర్తిగారి కిదివఱకు 3 నెలలు విడిదైదువేసిరి. 10 వ తేదీన అమెండుమెంటు ఆక్ట్ ప్రకారమాయనపై కేసుచేసిరి. ఆ కేసు 17 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడెను.

కొరడాదెబ్బలను యిండియాసంఘమువారు

నిరసింఁచుట

ఫరిదుపూరు జయిబులో కొరవ కుటుంబములకు చేరిన యిద్దరు రాజకీయ ఖైదీలను మేజిస్ట్రేటు వుత్తరువు ననుసరించి కొరడాదెబ్బలకొట్టిరిని వినుటచే సీసంఘమువారు చాల కుపితులైరి. ఈ చర్య ఆశ్చర్యకరమని, దొరతనమువారు తిక్షణ మే సంపూర్ణముగా విచారణ జరుపవలెనని యీనెల 10 వ తేదీన జరిగిన సభలో కలకత్తా యిండియను సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

నయ్యు క్రాష్ట్రములు

అమ్రోహ్ కాంగ్రెసుయుద్వ్యోగులకు శిక్ష

అమ్రోహ్ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు డాక్టరు నిహోత్తమశర్మకు కోర్కాధికారి బాబాలాలు నాదూరాం జమీలు అహమదు (ఖిలాఫతుసంఘము) గార్లను అమ్రోహ్లో పట్టుకొని మురదబాదుకు తీసికొనివెళ్లిరి. అచట డాక్టరుగారికి 18 నెలలు విడిదైదును 500 జూర్మానాయను బాబాలాలు నాదూరాంగార్లకు చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్షయును చెరి 500 జూర్మానాయను అహమదుగారికి 12 నెలలు కఠినశిక్షయును 400 జూర్మానాయను వేయబడెను.

బారబాంకిలో అరెస్టులు

10 వ తేదీ వఱకు 125 మందిని బారబాంకిలో పట్టుకొనిరి. మెయినుపురిలో 6 గురు కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు చెరి యొకవత్సరము కఠినశిక్షయును చెరి 200 జూర్మానాయను వేసిరి. మధురానగరమున 14 గురు తుమాఫణ కొరగా వదలివేసిరి. నలు అసిస్టెంటు సర్జను డాక్టరు మన్నాలలుగారికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష వేయబడెను. సీసాపూరులో అలికాప్రసాదు పంచనసింగు గార్లకు చెరి 6 నెలలు విడిదైదు వేయబడెను. అలహాబాదులో మోహన మైస్వామి బహిష్కరణము నెనుకటి వలె పట్టుదలగా జుగుటలేదు.

సింఁజోయి

సివిలు ఆజ్ఞోల్లంఘనము మహాపరాధమని

ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుట

ఆజ్ఞోల్లంఘనము చేయుట దేశాంతయుతాభివృద్ధికి భంగ కరమగుమహాపరాధము. ఇదివఱకు దొరతనమువారు రవలించిన నిర్బంధవిధానచర్యలకంటె చాలకఠినములగు చర్యల నవలంబించి దానివడంచివేయుట వారివిధి. ఏ ప్రోత్సాహమునుగూడ యుపేక్షించబడదు. ప్రభుత్వోద్యోగులును ఖింఠనుదారులును ఏవైన నులుచేసినసహించుటజరుగదు. క్రమపరిపాలనమును నెలకొల్పుట

కఠినమగు హెచ్చుపోలీసుకార్యనిర్వాహక సిబ్బందిని క్రొత్తగా నియమింపవలసి వచ్చును. అందువలన క్యయ భారమధికమగును. ప్రభుత్వమునకును దేశమునకును నిజముగ పేలుకొరువా రందరును బాగుగా కనులుతెరిచి యీఆజ్ఞోల్లంఘనమువలన కలుగు నష్టములను బాగుగా గమనించి దానివడంచుటకు త్రికరణయా క్రద్ధగా పనిచేయుదురని పంజాబుప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసంఘమును గవర్నరును కొరుచున్నారని ప్రభుత్వప్రకటనము వెలుబడెను.

బొంబాయి

అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీ పాఠశాలలు

నేను లోగడ చేసిన వుత్తరువు అచటలో నున్నంత కాలము అహమదాబాదు మ్యునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన ప్రాథమిక పాఠశాలను పోషించి పరిపాలించుట కామ్యునిసిపాలిటీ వారు చేసిన తీర్మానము చెల్లదగదని గుజరాతు కమిషనరు ప్రకటించెను.

ఆజ్ఞోల్లంఘనము

ఈరేగింపులు గూడవని గోదామేజిస్ట్రేటు చేసినవుత్తరువు నుల్లంఘించుచో శాంతికి భంగముకలుగనియెడల కాంగ్రెసువారే గృహనిబంధనప్రకారము వాలంటీరువర్గ మున్నయెడలను ఆ యుత్తరువు నుల్లంఘింపవచ్చునని పంచములుండల కాంగ్రెసుసంఘమువారికి గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము వారధికార మొసంగిరి.

పునాలో మద్యనిరసనము

పునా కంటోనుమెంటులో నోక సారాదుకాణమువద్ద దిశంబరు 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు రుస్తుంజీ ఆర్దేషరు అనునోక పార్సీచుత్తముడు మరియొక మహమ్మదీయుడు రాగగూడదని బోధించుచుండగా సాదెలు అచటికి వెళ్లి బారినివెదలి పొమ్మనెను. వారు నిరాకరించిరి. కేసుచేయబడెను. ఆర్దేషరు రు 50 రూపాయలు జూర్మానా వేయగా మరియొక మహమ్మదీయుడా సామ్మను చెల్లించెను.

ఆంధ్రదేశము

విజయనగరము పురమందు ఆజ్ఞోల్లంఘకులు.

నారీమణులు వాలంటీర్లు గుట.

విజయనగరము, జనవరి 11:— విజయనగరం పురమందు శిక్షాస్పృతి 144 వ సెక్షనుక్రింద నోటీసు లియ్యబడిన 9 మందిలో ప్రథమ ఆజ్ఞోల్లంఘకుల సమూహము స్థానిక కాంగ్రెసు కమిటీ కార్యదర్శి శ్రీ యుత ఉప్పడిరామమూర్తి, ఉల్లి తిరుపతిగారలు కాసుము నతిక్రమించుటకు సంసిద్ధులు కాగా, వాలంటీర్ల వారీమణులు శ్రీచతి ద్వారక మహాలక్ష్మమ్మ, వెంకటాయమ్మగార్లు బా తీ య గీ త ము ల ను పాడుచు, వీరిద్దరినీ స్వగృహాశ్రయము నుండి ఊరేగించుచు స్వరాజ్య మైదానమునకు దీసికొని వెళ్లిరి. తలిదేవర వాసుదేవరావు గారి అధ్యక్షత క్రింద ఒకవైద సభ జరిగెను. సభాసదులందరు కాలి త మ న నున్నలై ప్రప్రథమమున ప్రార్థనలు సలిపిరి. కాననోల్లంఘకులు బానిసత్వమును విస్మించి ప్రకృతరాజకీయ పరిస్థితిలమీత ఆతిగంభీరముగ నాపవ్యసించిరి. కాత్రి 8 గంటలకు శ్రీమతిద్వారక మహాలక్ష్మమ్మగారు స్వరాజ్యచంగళమును అతిమనోహరముగ పాడిరి నోటీసు బొందిన ఇతరులు వరుసగ కాననోల్లంఘనమును చేయుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. అని విజయనగరం మండల కాంగ్రెసుకమిటీ కార్యదర్శి నేను మాకు తంతివార్తను రిపిరి.

నాన్కానా కేసు

ఈకేసు నిపుడు కలకత్తా హైకోర్టువారు విచారణ చేయుచున్నారు. అహింస చేసినవారిపక్షమున హాసను యమాము గాతును మరి వెక్కిరించి బాధ్యులను వాదించుచున్నారు. ఇమాంగారి ప్రాంతవాదము జరుగుచున్నది.

యువరాజుగమన బహిష్కరము

ను గూర్చి నిన్నటిరాత్రి 7 గంటలకు పచ్చయప్ప కళాశాలవద్దగ శ్రీయుత గడ్డె రంగయ్యరాయడుగారు జనవరి 13 వ తేదీని రానన్న యువరాజుగారిని సందర్శించ రాదనియు ఆయన గౌరవార్థము బరుగు ఉన్నవములయందు పాల్గొన రాదనియు, దుకాణము ను గట్టిపెట్టి ఇటివ్వునే గాంధీ మహాత్మ్యకీ జెయి, మహాదాల్ సోతారీకి జయి, హిందు మస్లిములకవత్తమునకు జయి, అల్లాహ్ అక్బరును గూర్చుండ కలయు ననియు, అట్లుచేయక యూరేగింపులకు బోయిన యువరాజుగారు స్వదేశమునకు బోయి భారతీయులందరును తృప్తులై యున్నారనియు సకలైశ్వర్యములతో తుమన్నారనియు వారి కెట్టి కష్టములు లేవని తెలియజేసి నుడిచిరి. మీరు గనుక దుకాణములను మాని ఎవరి వారును యువరాజుగారు ఇగ్లాండునకు బోయి పార్లమెంటును మంత్రివర్గమును టోడరు, సార్వభౌమిని తో భారతీయులు వాకెక్కడకు బోయినను స్వాతంత్ర్యమిచ్చేదు. అసంతృప్తులుగ నున్నారనియు, కఠవు కాటకములతో బాధపడుచున్నారనియు వారి కోర్కెల నీదేర్చి వారికి సమాన ప్రతిపత్తి గౌరవముల నిచ్చినగాని ఇండియాచక్రవర్తి వదలిపెట్టింపవని ఆయన తెలియజేయుననిరి. గంటి నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు గూడ వైవిధ్యమును గూర్చి యువస్వశక్తితో లండనును వీరు జెప్పిన సంగతులకు తమ సమ్మతిని తెలిపిరి.

విద్యార్థుల రాక

యువరాజుగమనమునకు ప్రేక్షకుల నిమిత్తము నిరిచిన స్థానముల నింపుటకు పొరుగురి కళాశాలలనుండి 1 మంది విద్యార్థులను ఆయాకళాశాల ప్రీన్సిపాలులు వెంటదీకవచ్చుచున్నారనియు, వీరు పచ్చయప్ప, రాజధాని, కైకళాశాల, హిందు హైస్కూలులో బసజేసెదననియు, యాగ్యోమును చన్ననగరమున ఉన్నతవరకు డాక్టరులు కటస్వామినాయడు, ఆశీర్వాదనాదారు, నటేశమొదల మున్నగువారు విచారింపెదరనియు, వీరివై కాన్పొరేషన్ గోగ్యాధికారి లినికి జేసెదరనియు విద్యార్థుల కగు ఖర్చు ప్రభుత్వమువారే భరించెదనియు తెలియచున్నది.

శ్రీ మెలవరం బాలభారతీసమాజ

మా వారు బెజవాడ హాలులో
12-1-22 లక్ష్మీవారమురాత్రి
శ్రీ కృష్ణవిలాస నభవారు కాకినాడ
భర్తవరం కృష్ణమాచార్య విరచితరబగు
సంగీత మోహినీ రుక్మాంగద
నాటకమును ప్రదర్శింతురు.
తెల్లురు 3, 2, 1, అ 0-8-0.
పి. వెంకటరెడ్డి,
కైటిరి.

నోటీసు

చెన్నపురి 105 వ నెంబరు తంబు శెట్టివీధి యందుండు కీలాతు మూసానుగారు
కాకినాడ వాస్తవ్యులగు బి. నుబ్బయ్యగారికి వ్రాయడమేమనగా.
అయ్యా,
నేను 1912 సంవత్సరము నవంబరు నెల 23 వ తేదీన మీపేరట జనరలు పవరుఆఫ్ ఆట్టర్నివ్రాసియచ్చి కాకినాడ నభరిజిస్తూరు ఆఫీసులో రిజిస్టరు చేసియుంటిని. (146 నెంబరు, 4 వ పుస్తకము 24 వ వాల్యుము 27 నుండి 329 పేజీలు) ఎందుకొకై దేయాఫవరుమిక్వవడనో ఆవ్యాపారము ప్రస్తుతము నేను చేయుటలేదు. కావున నేటిదినమునుండి మీకివ్వబడిన జనరలు కాన్సులేచేయబడినదని మీకు తెలియవరచుచున్నాను. కావున ఆపవరును అనుసరించి నాకొరకు మీరెట్టి పని చేయకూడదనియు, అట్లు మీకు చేయుపనులకు నేను బాధ్యుకు కాననియు మీకు ఇంచుమూలమున తెలియజేచుచున్నాను.
ఇట్లు
ముద్రాసు
11-1-1922 } కీలాతు మూసాను.

సామాజ్య శాసన సభ

నెల 10-వ తేదీ పునఃము 11 గంటలకు ఢిల్లీలోని సభా మందిరమున ౪౮ వైద్యుల వైటుగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమైనది. వచ్చినసభ్యుల సంఖ్య ౧౩ గానుండెను. సభ్యులకు మాత్రము జరుగజేసిన అని ఆధ్వర్యము దాఖలించెను. ఇందు నివేదికములు దేను, పిమ్మట ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. ప్రశ్నకు ౪50 మంది యుండిరి వారిలో 12 గురు స్త్రీలు ముఖ్యమైనవారు. యవరాజుగారి కొనంగబడు ప్రతిము నామోదించుట నని సభ్యుల సభ్యుల దుపపాదించు అలని పేరు తెలియలేదు.

ప్రశ్నోత్తరములు

10 ప్రశ్నలకు సమాధాన మియ్యబడెను.

అలీనాదరులకేతు.

1- ఈ ప్రశ్నను మానవత్వ గణింపి. ఇది చాల దీర్ఘము.

2- ఈ ప్రశ్నకు సర్ విలియం విన్సెంటుగారు సమాధానించిరి. అలీనాదరులపై 120-181 ప్రకారము కేసులు ౫౦౦ కి 505 క్రిందకు వదిలబడినందున 124 ఏ-150 ల క్రింద కేసులు వదిలబడినవి. ఆ కేసులలో ప్రభుత్వము గాన కేసులలోని అదృష్టము నానుటగాన జరిగింది. ఆ కేసులలోని బాంబాయి యిండియా ప్రభుత్వ సంఘసభ్యుల ప్రత్యేకాభిప్రాయములను తెలుపుట అనుశ్చితా చారమునకు విరుద్ధము. ఆ కేసులలోని కొన్ని న్యాయశాస్త్రవిషయక సాంకేతిక విషయములుగూర్చి మాటలాడుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము యాభావా సభ్యులకు బాంబాయికి వెళ్లెను. ఆ కేసులలో రానున్నసభాకి న్యాయవాది భృతి 18000 రూపాయ లియ్యను అని విన్సెంటుగారు చెప్పగా కిరీందీరు ఆశ్చర్యపడు గారు మరొకరి ప్రశ్నల నీ విషయమును గూర్చియే అడిగిరి.

అలీనాదరుల శిక్ష విధింపరాదు అనువాదాని, ఎద్దులు బాజీ సార్వభౌముల ప్రకటనలకు విరుద్ధము అని అడుగనారు రాజ్యద్రోహము నకు ముగ్రమే శిక్షింపబడిన విన్సెంటుగారు చెప్పిరి.

యువరాజుగారి ఆమోదము

సామాజ్య శాసనసభ వారు తమకు సన్మానపత్రమును సమర్పింపగోరినందులకు యవరాజుగారు సంతసించుచు నందులకంగీకరించిన వారు ప్రధాన కార్యదర్శి వార్త సంపెన విన్సెంటుగారు తెలిపిరి.

సభా చర్య

ఈ సారి సభాసమావేశములలో విద్యుచ్ఛక్తి, యంత్రశాలల చట్టములు చర్చింపబడును. అవి ఆమోదించుటకు జరుగవచ్చును. ఆదాయపున్న నివేదికయు యానెల 23 వ తేదీన చర్చింపబడవచ్చును. 17 వ తేదీన ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును సమీక్షించుటయు పిమ్మట ప్రాసిజరుకోడు సభాసభ్యులను ప్రత్యేక సంఘమునకు పంపుటయు జరుగవచ్చునని విన్సెంటుగారు నుడిపిరి.

సభ్యులు వైటుగారిని సభింపించుట

ఇటీవల సామ్యభావము వైటుగారి సభ్యులకారమునకు పాలుపరచినందులకు సభ్యుల పక్షమున నేను మిమ్మల్నినందించుచున్నాను. బర్మాలో మీ రుపకమించిన వుత్తర కార్యములు త్వరలో ఫలకంతునగుగాక. యీ వత్సరముగూడ మీకు శుభ ప్రదమగుగాక. మీ ఆధ్వర్యము క్రింద సంస్కారములం దింకొక ముఖ్యస్థానమును మేము త్వరలో చేరగలుగుదుముగాక అని డాక్టరు సర్వాధికారిగారు వైటుగారికి తెలిపిరి. ఈసంఘాధ్వర్యమునకు నన్ను సార్వభౌమము గౌరవించుట యీ సంఘము వారు శుభప్రారంభ మొనరించిన యీ సంఘమును గౌరవించుటయేయని విన్నవించుచున్నాను. (హర్షము) ఆగౌరవవిన్నామును నేను వహించుచున్నాను. దాని భావ ఫల యందలి సభ్యులకును చెందును అని వైటుగారు నుడిపిరి.

సర్ మాల్కమ్ హాయిలీగారి వ్యవహారము.

హాయిలీగారు భారతీయులకును బ్రిటిషు సామాజ్యమునకును చేసిన సేవకు వారికి చూపబడిన గౌరవమునకు శాసనసభ్యుల పక్షమునకు తమపక్షమునకు హాయిలీగారి సభింపించిరి. సార్వభౌమ దొంగిన గౌరవమును కృతజ్ఞతతో గ్రహించి ఇది గానా సహకారులు దాని నామోదించుటచే ఏ గాచినది హాయిలీగారు నుడిపిరి.

సర్ మాల్కమ్ హాయిలీగారి సభింపించుట

సభ్యులపక్షమున జే. చాదరిగారు మియానుసరి మహాన్ముడు మాల్కమ్ హాయిలీగారి సభింపించిరి. సర్ మాల్కమ్ హాయిలీగారి ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఉపాధ్యక్షులు

ఇదివరకు ఉపాధ్యక్షత్వమున సిమ్లాలో శేషగిరి ఆయ్యరు, మెకార్తెగారు నియమింపబడిరి. ఇప్పుడు డాక్టరు గోరు, మీరు అసదు అలీగార్లును గూడ చేర్చుచున్నానని ఆధ్వర్యము తెలిపెను.

రాజకీయ పరిస్థితుల చర్చ

ప్రస్తుతమున దేశమందలి రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి చర్చించుట కితర వ్యవహారమును నిలుపవలెనని నలుగు రైదుగురు సభ్యులు తెలిపియున్నారు. ఆ విషయమును గూర్చియే తీర్మానములను సమీక్షించు కొందరు నోటీసులు నిచ్చియున్నారు గాన యీ మొదటి యుపపాదన మనవరకు మని నేను నిర్ణయించితిని. ఆ తీర్మానములను గూర్చి నచ్చ ఆనా వత్సము ౪ నే జరుగగలదు. ఆ దిగాక అట్టి రాజకీయపరిస్థితులు నే చేర్చవలెను. అవి ఏమిడి అప్పుడే చాల నెలలైనదిగాన ఆచర్య నేడే జరుగవలెనను తొందరలేదు. మరి యొక నెలకు జరిగినను యీలాపున నే జరిగినను జరుగవచ్చును. అనివయము అవసరములను నిర్ధారణమునకూడ గాదు, గాని దానిని నే ననుమతించు నని ఆధ్వర్యము నుడిపెను.

ఆవిషయమున ఆలోచన చెప్పటకు చాలమంది సభ్యులు చేరియున్నారు. ఈశ్వరచరణుగారి మహాదనము చాల ముఖ్యమైనదిగాన దానిని నింక అనుకూలదినమునకు మార్చదగునని జే. చాదరిగారు నుడిపిరి.

ఈశ్వరచరణుగారి యుపపాదన మేమో నాకు తెలియదు. దానిని నేను చూడలేదు. రేపు ప్రభుత్వదినము. ఈశ్వరచరణుగారి యుపపాదనము రేపు జరుగునని యిదివరకు తెలుపబడలేదు. అట్టివో రేపేముల నావిషయము చర్చింపబడును. దీనిలో ప్రభుత్వసంబంధ మేదోయున్నదని ప్రజల కనుమానముగా నున్నదని కచ్చిరద్దిన అచామరుగారు నుడిపిరి.

నే నేదో లాలోచియు యీ తీర్మానమును సమీక్షించుచున్నానని అచామరుగారు నూచించిరి. నేను 20 రోజుల క్రితమే నోటీసుపంపితిని. 11 వ తేదీన దానిని చర్చించుటకు మీరంగీకరింతురా అని 20 రోజుల క్రితము విన్సెంటుగారు నాకు తంతుపింపిరి. నేనంగీకరించితిని మరి తంతుపింపితిని. ఇంతకంటే మరేమియు లేదని యీశ్వరచరణుగారు నుడిపిరి.

ఆ తీర్మానమును గూర్చి ఏదో అనుమానము కలిగినదిగాన దానిని నేనిప్పుడు చదివెదను. 14 దేశమునందు ప్రారంభించబడిన నిర్బంధవిధానమును వెంటనే మానివేయవలెను, అని యీ సభవారు గవర్నరు జనరలుగారికి నూచించు చున్నారు" అనునదియే ఆ తీర్మానము. ఆ తీర్మానము ప్రభుత్వమువారి కలంబించిన విధానమునకు ప్రతికూలముగ నున్నది అట్టివో దొరతనమువారి యుపపాదనతో లాలోచియు దాని సమీక్షించుచున్నారని ఎవరైన తలంతులేని ఏమనవలెను. నిర్బంధవిధానమును గూర్చిన చాల తీర్మానములను సమీక్షించెద మని పలువురును దానినిగూర్చి చర్చించుట కితరవిషయములను నిలుపవలెనని పలువురును నోటీసులు నంపిరి. ఇతర విషయములను నిలుపగోరుట ఆసంగతమని నే నెరుగుదును గాని ఈసభలో అనాల స్యముగా దానిని గూర్చి నిర్ధారణ కాదగునని నేనూహించితిని. (విండి విండి) ఈశ్వరచరణుగారి తీర్మానము సంగ్రహముగా నున్నందున ప్రభుత్వదినమున దానిని చర్చించుటకును అనున నేను తలంపితిని. అట్లు చేయుటలో నేను పొరబడితి నేని నేనందులకు చింతలేదను. ఈసభవారియిష్టానుసారమే జరుగదగును. ఆచర్య రేపుజరిగినను సరే మరియొకనాడు జరిగినను సరే. దొరతనమువారి కేమియును తొందర లేదని విన్సెంటుగారు తెలిపిరి.

ఈనిర్బంధములగురించి దేశమున కలవర మత్యధికమగుచున్నదిగాన చర్చరేపే జరుగదగునని రంగాచారిగారు నుడిపిరి. యమునాదాసు, బ్యారకదాసు, వారిశ్వరదేవిష్టాదాసుగార్లు రంగాచారిగారితో నేటిభవించిరి. కల్పలగిద్దే, హస్సేనుఆలీ అబ్దులుకాసింగార్లు మరియొక నాడు జరుగదగు ననిరి. ఆపుడు ఓట్లుపుచ్చుకొనగా 11 వ తేదీన జరుగవలెనని 28 ఓరును యింకొకనాడు జరుగవలెనని 40 మందియు తెలిపిరి. అందు కలన ఆచర్య 11 వ తేదీని నిలుపబడెను.

విద్యుచ్ఛక్తి చట్టము

దీనినిగూర్చి నివేదికమును చదివి కొన్ని సవరణలతో దాని నామోదించిరి.

యంత్రశాలల చట్టము

దీనినిగూర్చిన ప్రత్యేక సంఘసభ్యులలో జోషీ, శేషగిరి ఆయ్యరు, కార్మికులనుగార్లు ప్రత్యేకాభిప్రాయములను వేరువేరుగా నిచ్చిరి. సర్ దాదాభాయి, సర్ వి. థాకర్సే, సర్. ఆలక్ష్వాండరు మరెగార్లు ముగ్గురుకలసి యొక ఆక్షేపణను ప్రకటించిరి. సగము కాలము పనిచేయువారి ఉన్నత వయఃపరిమాణమును 15 ఏండ్లకు హెచ్చింప గూడదు. దానిని బ్రిటను జపానుదేశముల దొరతనములుగూడ నవలంబించలేదు. దానివలన చాల ఆసక్తికములు కలుగును. 15 ఏండ్లవరకు సగముకూలియే యిచ్చెదదని తెలిసిన చాలమంది యంత్రశాలలపనులలోనికి రాక యింకొకపనుకు పోయెదరు. యంత్రశాలల మేనేజరులలో సగము పనివాండ నెపుడును నియమించనివారు చిన్నవయసువారి ననులే తీసికొనరు. స్త్రీలవిషయమై మరింత హానికలుగను. పాశ్చాత్యదేశము లంగ వలెగాక యీదేశమున పడుమలు చాల శిశుముగ నే పువ్వుకతు లగుదురు. పూర్తిపనివాండ్రుగా నియమించినపు డీబాలుకును బాలికలకును తేలికపని యిచ్చెదరు. ఇటులచేసిన వారి అభ్యాసమునకు నిరోధము కలుగును. ఆవయసులో వారభ్యసించుట కర్హులైయున్నారు. ఆటరంగములను చదువుకొను స్థలములను ఫాక్టరీలను శబ్దనిరూపణము క్రిందకు గానూడదని సర్ వితలదాసు థాకర్సేగారు నుడిపిరి. జోషీగారు భారతీయ కార్మిక ప్రతినిధి నేదాయన రావీలులేక పోయినది. ఆయన వచ్చువరకు నీచర్య నిలుపదగునని శేషగిరి ఆయ్యరుగారు తెలిపిరి. అంతటితో సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

ఫలహారానంతరము

ఫలహారానంతరము మ్రోందవ శాసనసభ సమావేశమై సభ్యులు కర్మాగారముల చట్టముమీద శేషగిరి ఆయ్యరుగారు కోరినట్లు చర్చను ఆపుటకు పిలువదని ఇన్స్పెక్టరు చింతిల్లిరి. బిల్లు ఒక భాగము ముగిసిన పిమ్మట మరియొక భాగము చర్చకు వచ్చెను.

బాలురు, బాలికలయస్సు ఇప్పటి చట్టములో నున్నట్లు 14 వత్సరములకు మించరాదనియు, అర్ధదినమునకు పనిచేయువారి వయస్సు 15 సంవత్సరములుండవలెనను నిబంధనను తీసివేయవలెననియు సర్ వి. డి. థాకర్సేగారు రుపపాదించిరి.

లాలోగిరిధరిలాలు, నుబ్రహ్మణ్యంగారలు, విత్తలానుగారి ఉపపాదనను బలపఱచిరి. దయాదాక్షిణ్యము, కనికరముగల వారిమాపును అంగీకరించి తీరవలెను. అనియు, యజమానుల అసమృత్తులకు భయపడరాదనియు చెప్పి శేషగిరిఆయ్యరుగారు ఉపపాదనకు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున పరిశ్రమల కార్యదర్శి ఛాటర్జిగారి ఓట్లు మాట్లాడిరి. భారత ప్రభుత్వము ఆంగ్లదేశమును మించిపోలేదు. పసిపిల్లల సంరక్షణవిషయములో ఆంగ్ల శాసనము మనలను మించిపోవుచున్నది. పసిపిల్లలచేత విశేషము కూలిపనిచేయించకుండుటకు నెలెట్టు కమిటీలో సభక సంఘాధ్యక్షులును, ప్రభుత్వమువారు నువనస్సును హెచ్చించవలెనని శిఫారసు చేసిరి. మానవజన్మ మెత్తినవారియందు కరుణయే ఈ మార్పుకు మూలకారణము. కార్మికసభ లెచ్చటగాని, ర్మూరియా కార్మికుల సభగూడ ఈ మార్పుకు ప్రతికూలత వహించలేదు. కొందరిందులకు సంపూర్ణముగ అంగీకరించిరి. సర్ విత్తలానుగారి సవరణ వోటుకు వెట్టుగా ఓడిపోయెను. సర్ విత్తలానుగారి రెండవ సవరణమీద డిర్క్టుముగ చర్చజరిగెను. చర్చానంతరము ప్రభుత్వపక్ష మోడిపోయెను. ఈ బిల్లు లో 28 వ సెక్షను ప్రకారము ఒక కర్మాగారము లో 6 సంవత్సరముల ఈడుకు మించినబాలుకు నబడినపక్షమున అతడు కూలిపనిచేయుటకు నియమించబడలేదని యజమానుడు బుజువుచేయువరకు, అతడు పనిచేయుచున్నట్లే ఎంచబడును. వర్తకసానుగ్రితయారు చేయని భాగములను కర్మాగారముతో చేర్చగూడదని ఈ సెక్షనుకు కలుపవలెనని సర్ విత్తలానుగారు కోరిరి. కర్మాగారముల కథలు తెలిసినవారు బాలుకుపలుమారు తమతల్లిదండ్రుల కాపరము దీసికొనివచ్చుచుందురని గ్రహించగలరు. బాలురను రానీయగూడదన్నవో, నిబంధన ఆచరణయోగ్యముగా నేరదు.

సర్ డి. సర్వాధికారి, స్పెన్సుగారి లీనవరణను బలపఱచిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున ఛాటర్జీ, ఇన్స్పెక్టరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు నుడిపిరి. "కర్మాగారములను తనికీ చేయుటకు ఇక స్పెక్టరు వచ్చుచున్నామని చెప్పింపగానే, కర్మాగారముల యజమానులు పసిపిల్లల నందరిని బంబుటకు పంపివేయుచుందురు. తమ అపరాధమును గప్పి పుచ్చుచుందురు. ఇప్పటి నిబంధన ప్రకారము యజమానులు మోసముచేసి పసిపిల్లలను కూలిపని

విదేశ వార్తలు

పార్లమెంటు ఎన్నికలు

జనవరి 6:— డెయిలీ మెయిలుపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. కొయలిపను పక్షము గాబోవు ఎన్నికల సందర్భమున గొప్పచిక్కులందు దగుల్కొనును. ఈ యెన్నికలు ఫిబ్రవరి 11 వ తేదీని జరుగవలెనని వారు ప్రభుత్వమున నిర్ణయించిరి. ఆ సమయమున లాయరు జాబ్ గారు, గడ్డిసుగారి విధానము ననుసరించి ఆ ఆయిర్లండు సంధి, ఆంగ్ల దేశ వ్యయమును తగ్గించుట మొదలగు విషయములపై ప్రజలకు విజ్ఞాపన సంపాదకు. బోస్టుగా గారు వీరిని బలపరుచుచున్నారు బోస్టులా గారు మంత్రివర్గము జేరగోరుచుండిరి. ఇది సామాన్య ఎన్నికల తరువాత గాని సంభవింప నేరదు. అప్పుడు వీరు బొల్సరు గారి స్థానము నాక్రమింపవచ్చును. చాంబెల్లె గారు పస్తుత ఎన్నికలకు వ్యతిరేకముగ నున్నారు. వీరిని యూనియన్ నిట్టులు బలపరుచుచుండిరి. బర్క్లెస్ హెడ్డు గారు గూడ నిట్లే దలచుచుండిరి. ప్రభువుల సభయందు మాన్యురణల గావించినచే ఈ ప్రజలభవన మార్పురా దని యూనియన్ నిట్టులు కోరుచుండిరి.

ఎన్నికల గురించి పలు నే నివిలు కనులకు గాను చాల భవము గావలసియుండుననియు నందుకు సమ్మతించినచే ప్రస్తుత పార్లమెంటు అంత మొంద గా దనియు నొక కాన్త్రుశంకను బహు దేర దీ యు చుండిరి. సా మాన్య ముగ నిట్టి వ్యయము నకు నివిలు కంటింజెన్నీ భండునుండి వెచ్చించుట వాడుకగాని ప్రస్తుత మీభండునందు భవము లేదట. ఇంతలో ఎన్నికలు జరుప రా దుపక్షము దినదినమున బలపడుచున్నది. అన్ని పక్షము లును ఎన్నికలకు తగ్గితముగ తయారగుచున్నది.

వార్తాపత్రికల చర్య

ఫిబరరి యెన్నికల విషయము ఆంగ్ల వార్తాపత్రికలందు విశేషముగ చర్య జరుగుచున్నది. కొయలిపను లిబరలులు త్వలో ఎన్నికల గోరుచున్నారు. కన్సర్వేటివులు అందుకు వ్యతిరేకముగ నుండిరి. జనవరి 2 వ తేదీన జరుగబోవు కొయలి పనుపక్షము వేతనమునకు మిక్కిలి ప్రాధాన్యమియ్యబడుచున్నది. ఆ సమయమున లాయరు జాబ్ గారు నూతన జాతీయ పక్షము బహులదేశ నని ప్రకటించును.

వాషింగ్టను సభ

జనవరి 6:—వైవాహరి దిగుమతిపై పన్నును నూటికి 5 వంతున వృద్ధిజేయుటకు వాషింగ్టను సభ వారంగీకరించిరి.

వై నానుండి విదేశ వైయములను తొలగింపవలెనని అత్యంతప్రాచ్యదేశ సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

సత్వై నలులు

నాకా యొడింబడికయందు, సత్వై నలుల వర్తకనాకల్పపై నుపయోగింపరా దనియు నట్లు గావించిన, అధికారిని ఓడ

నియమించుటకు వీలగుచున్నది. పసిబొలనను, బొలికలను మోసుముచేసి పనిచేయించుకుంటుటగాను ప్రాందవ కాసనాసభా సభ్యు లీ నిబంధన కంగీకరించవలెను.

పసిబొలలు కర్మాగారములలో కూలిపని చేయుచుండిన వారితల్లిదండ్రుల కాహారము తీసికొనిపోవుట కాటంకములను కలిగించరాదని కలవి సభ్యులలో ననేకులు విత్తర్దానుగారి సవరణ నంగీకరించిరి.

సవరణ లన్నిటి మీద చర్య ముగిసినపిమ్మట కర్మాగారముల చట్టము సవరణ కాసనమునకుంచుడిన ట్టింగీకరించబడినది. అంతట ప్రాందవ కాసనసభ ఈదినానికి కార్యక్రమమును ముగించెను. రేపు కాసనసభ సమావేశమై నవ్వుడు ప్రభుత్వ కార్యక్రమము పైకొనబడును. ఈ దినము కార్యక్రమములో యువ రాజుగారికి సమర్పించ వలసిన సన్మానపత్రమునకు సభ్యుల సమ్మతిని బడయు అంశము చర్చకు రాతేను.

మున్నీ ఈశ్వర శరణ గారి తీర్మానమునకు సవరణ.

ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాపనమును గురించి మున్నీ ఈశ్వరశరణ గారు ఉపపాదించ నుద్దేశించు తీర్మానమునకు జె. చాదరీ గారిక సవరణను వ్రాసింపిరి. సమితుల చట్టమును, రాజద్రోహపు సభలచట్టమును అమలులో పెట్టుచుంటిమి అని చేసిన ప్రకటనములను ఉపహరించుకొని, ఈ ట్టములను ఉల్లంఘించి చెరసాలలకు వెళ్లినవారి నందరిని కత్తెణమే విడిచిపెట్టవలెనని సవరణ కోరుచున్నది.

దొంగతనము క్రింద శిక్షింపవలెనను నిబంధనకు పరానువాదను ఇతరు లందరును సమ్మతించిరి.

జపాను ప్రతినిధి

జనవరి 8:—జపానుప్రధాన ప్రతినిధియగు టోటో గావారూ జపానునకు వెదలిపోయిరి. అంతర్జాతీయ ఆర్థికసమావేశమునకు జపానుప్రభుత్వమువారు రామోదింప బడుననివారు దెలిపిరి.

వివవాదము

జనవరి 7:—నాకా సంఘ సమావేశమునందు రూటు గారు ఇకమీద యుద్ధములందు వివవాదయువుల ప్రయోగింపరాదని తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఇందులకు ప్రధాన ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులు సమ్మతించిరి. పరానుతాపున సౌరటా గారిందులకు సమ్మతించుచు నిది యుద్ధమునం దమలులో పెట్టుట యసాధ్యమని నుడివిరి.

అంగోరా సంధి

జనవరి 7:—పైలిషియాను అంగోరావారు క్రమముగ వశపగుచుకొనుట పూర్తి యాయెను. ఉపవనము లేమియు సంభవింపలేదు.

దక్షిణాఫ్రికాయందు బొగ్గునుల పనివాడ సమ్మతి ప్రముగ నున్నది. స్వట్టు గారు ఇండోచీయులు ఫెడరేషను వారితో సంప్రదించి వెర్సినింగు ప్రదేశమునకు స్కెబుబొగ్గును పంపవలెనని కోరిరి. ఫెడరేషను వారింకను సమ్మతించలేదు.

హార్టువులు అగ్నిప్రమాద మంటి మొందెను. రాజు గారు బాధితులకు సానుభూతి సందేశ పంపిరి.

వెల్లవారి ఆస్ట్రేలియాలో త్వలో నల్లవారిని కూలివనికి ఉపయోగింపవలసిన స్థితి వచ్చుచున్న దనియు జాతి సంకరము సంభవింపకుండ కొన్ని నిబంధనలతో నల్లవారిని ఆస్ట్రేలియాకు దిగుమతి చేయవలసి వచ్చుననియు ప్రధానమంత్రియగు చార్ వెల్లె గారు వచించిరి.

అమెరికాలో మి థి గ క్ విశ్వవిద్యాలయమునందు చారిత్రాశాఖ అధ్యక్షులగు ప్రొఫెసర్ సి హెచ్. వాక్ లైకె గారు 7 వ తేదీ ఉదయం కలకత్తా చేరిరి. వీరు భారతదేశపు రాజకీయ పరిస్థితులను పరిశీలించుటకై ఇచటికి వచ్చిరి. వీరు అధికారులను అసధికారులను, అన్ని రాజకీయకక్షలకు చేరినవారిని సందర్శించి తమ ఆభిప్రాయములను గ్రంథరూపమున ప్రకటించెదరు. వీరి కృషిపట్ల అమెరికా ప్రజలకు భారత రాజకీయ పరిస్థితులు చక్కగ తెలియునని ఊహింపవచ్చును వీరు వంగ రాష్ట్రపు గవర్నరుగారి అతిథులుగ నున్నారు.

విదేశ వార్తలు

డివెలరాగారి తీర్మాన మోడిపోవుట

జనవరి 9:— డెయిలు ఈరానునందు తిరిగి ఎన్నికలు జరుగ వలెనని తీర్మానము ప్రతిపాదించగా నది యోడిపోయెను. ఇందు 18 గు సమకూలముగను 60 గురు ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

డెయిలు యూరారు

డివెలరా గారు తమ పదవికి రాజీనామా నివృత్తం దర్భమున కొంత చర్చ జరిగెను. ప్రభుత్వమును కొనసాగించుటకు గాను ఏర్పాటులను జేవవలెనని వారు నూచించిరి

బ్రిటిషువారినుండి అధికారమును స్వీకరించుటకు గను, డెయిలు ఈరాను ఇరుపక్షములనుండియు ప్రభుత్వము నియమింపవలెనని కొల్లిగ్నుగారు తిరిగి ఉపపాదించిరి.

డివెలరా గారిందులకు ప్రతికూలముగ మాటలాడుచు డెయిలు ఈరానువారు తమ ప్రభుత్వమును ఎన్నుకొనవలెనని నూచించిరి.

అంతట డివెలరాగారు తిరిగి సామాన్య ఎన్నికలు జరుగవలెనని తీర్మానమును దెచ్చిరి. ఇందుపై దీర్ఘ చర్చ జరిగెను. తిరిగి ఎన్నికలు జరిగినయెడల సంధి నంగీకరించుచు గావించిన తీర్మానము విఫలమగుననియు నందుచేత ఎన్నికలు జరుగరాదనియు వాదించిరి.

డివెలరాగారి రాజీనామా

జనవరి 9:—తనయొక్కయు తన మంత్రివర్గముయొక్కయు రాజీనామాను దాఖలు చేసిరి.

దర్బారు

నిన్నటిదినము సాయంత్రము పచ్చగొప్ప కర యందు ఇటీవల రా. బి. మున్నగు విరుదమును బొం మదరాస్ కలక్టరు కాన్సర్వేటరు పరికములను బాల్మి దించిరి. అందులో సాదుల్లా బాబ్ సాహేబు గారు మున ఆ సహాయాధ్యయ ఖండించి మిత్రులు అందరును బహిష్కరించినను, వర్తకము తత్కారణమున నల్ల వెండియక యాకులు హుసేనుగారి స్థానము నలంకరి లకును ధన్యవిద్యాలయమును నెలకొల్పినందులకును వెని యరీలో మహమ్మదీయ ఖైదీలకు కడుపాములను క వారిజేయమును గోరుచుండుట చేతను ఆయనకు ఖాదురు బిరుద మియ్యబడెను.

సుందరా హత్యలుగావు.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణమునకును, కార్మిక కేయస్సును సహాయ మొనర్చుటచేతను సత్కరించబడిరి.

కొయిల్ పిల్ల గారు

వానిప్రాజెక్టులో బాగా పనిచేసినందులకు క. ప్రభువు వచ్చినసమయముందు పురస్కారముల నలంకరించినందు ఆయన గౌరవించబడిరి.

కే. వి. విశ్వనాథయ్యగారు

రి. స్ట్రేమ్ ను శాఖయందు భ్యాతిక బనిజేసి గౌరవమున యటచే బహుకరించబడిరి.

ఖా. బి. అబ్దుల్ రహిం గారు

మహ్మదీయవిద్యకై పాటుబడినందులకును, స్కూలు ఫైనలపరీక్షాఫలములను దొంగిలించుటకు జేసిన యత్నములను సంహరించినందులకును, కృష్ణాజిల్లాలో గాంధీ గారున్నపుడు గూడ పాతకాలవిద్యార్థులు చదువుకట్టు జేయగల్గినందులకును గౌరవించబడిరి.

ఖా. బి. సయ్యదు మూసా సాహెబుగారు

రైల్వే శాఖయందు సమర్థతతో పనిజేసినందులకు సత్కరించబడిరి.

రా. బి. ఎ. కే. వేంకటాచార్యులు

సహకారపరపతిసంఘాధ్యక్షమునకు తోడ్పడుటచేతను, తమ యుద్వ్యంగధ్యమున చక్కగ నిర్వహించుటచేతను వీరు దాంకితులైరి.

దినదయ్యగు మొదలియూరుగారు

బ్యాంకులో సమర్థతతోడ పనిజేసినందులకు ప్రభుత్వ మన్ననను బాతులైరి.

రా. బి. జేనుగారు

పోస్టల్ శాఖయందు జరుగుసామ్మ అపహరింపు నేరములను బట్టుకొన్నందులకును, కాసులు దొంగతనముగ నెగుమతి గాకుండ జేసినందులకును, ఒక బేషధమూలికను గనిపెట్టినందునకు సత్కారమును బడసిరి ల్యాంపు నాయకు శ్రీరాములు గారుగూడ ప్రశంసకు బాతులైరి. మామూలు వందలములతో కలక్టరుకాన్సర్వేటరు పుష్పమాలాలంకృతులైన పిమ్మట సభ ముగిసెను.

బక్కలైమార్గము

జనవరి 9 :— టైము పత్రిక ఇట్లు వ్రాయు చున్నది. డివెలరా పక్షమువారి యందును సిన్ ఫీసులందును గల అసంతృప్తిని తొలగింప వలెనన్న విధంగా దేశమునకు గృహ కృత్యములపై సభికాద మీయవలెను. వారికిని లభింపనంతవలకును టైకుడు అయిర్లండు వారి కృతజ్ఞత నవేక్షింపక రాజనీతి నే పట్టుకొని వేలాడు చుండును. క్రిష్టిత్వ కొల్లిగ్నుగారు చాల రాజనీతి చతురతను జూపెద మని రాజనీతిచతురతకు దేశీయు లా మోద ము జూపు చుండిన గాని జరుగదు. ఇట్లు ఆమోదముగన్నరచు నీతికి విర్లండు దేశమింకను రాలేదు. విర్లండు దేశము తన క్రొత్త పాలకులను సంతోషముతో స్వీకరించెదగని యుంచెదము. వారు నిజముగ న్యాయం త్ర్యముననుభవింపవలెన్న కొంత త్యాగము గన్నరుప వలసి యుందురు. విషయము నందునప్పు డిట్టి త్యాగము గన్నరుప వలసి యుందురు. వారిప్పు డొక క్రొత్త రాజకీయనిర్మాణమును గావించ నె ట్టిం చు చు న్నారు. ఈ ప్రయత్నములందు విజయములైన యెడల నది నాగరికత నభివృద్ధి నొనర్చును. ఈస్వాతంత్ర్యము వారి హక్కుని ఈదేశము వారు మాటల లయందు గాక చేతలయందుగూడ గమనించినయెడల నీరండుదేశములయొక్క సంబంధములకు భంగముండనేరదు. పారభాషలు జరుగవచ్చును. గాన ఇందులకు న్యాయమును సరిగ గమనించుట యొక్కటియేమార్గము.

“పన్నుల తొందర”

(ఒక విలేఖరి నుండి)

2-1-22 తారీఖున మా శ్రేణుల గ్రామములో ఉదయం ౧౦ 8 లకు గ్రామమునందా గా రీక్రిందివిధముగా టుమటమా వేయించిరి.

“ఈనెల 10 వ తేదీలోగా తహశీలు చెల్లించవలయును. లేనియెడల జప్తులు చేస్తామని హెచ్చరించినది.”

తదుపరి మా గ్రామమునందు కార్యదర్శి యనమండ కృష్ణారావుగారు మరొకరియగు యనకుల వెంటిమిడుకొని డబ్బా నొకదానిని వాయిచుచు “కాంగ్రెసువారు త్వరపరచుకొని పన్నులు చెల్లించుటకు తొందరపడగూడదు హెచ్చరించినది” యని చాటిరి. అంతట ౧౦ 12 లు వేళ గ్రామమునందా గారు మా గ్రామకాంగ్రెసు అధ్యక్షులను కృష్ణారావుగారితో నిట్లు సంభాషించిరి.

మున- నేటిదిన్నె మాచాటింపు అయిన వెంటనే మీరు కనులు యిచ్చుటకు తొందరపడగూడదని యేలచాటిరి?

కృష్ణ- సత్కార్యకర్తలైన యీనిరులకు ప్రభుత్వము నకు పన్నులు చెల్లించుట మానవలయునని అఖిలభారత కాంగ్రెసు వారు తీర్మానించిరి. కాన జిల్లా కాంగ్రెసువారు అజ్ఞాపించు వరకు తొందరపడరాదని నేను చాటితిని. అది నా విధి.

మున- మీరు శిస్తుకట్టెదరా? లేదా?

కృష్ణ- చెల్లించుట, చెల్లించకుండుట, జిల్లాసంఘము వారు నిర్ణయించువరకు మేము తొందరపడము.

మున- చాటింపు జేసిలే పరవాతేదు. మీరు బోధించుట మానెదరా?

కృష్ణ- కాంగ్రెసు అదేశానుసారము బోధించుటయే మాపని.

మున- అట్లయినచో మీచాటింపుసంగతులు ప్రాతః పూర్వముగా మా కిచ్చెదరా?

కృష్ణ- నిరభ్యంతరముగా యిచ్చెదము అంతట యీ ప్రకారముగా వ్రాసియిచ్చిరి.

మహారాజశ్రీ శ్రీకూరు గ్రామమునందా గారికి.

గ్రామసంఘ కార్యదర్శి యనమండ కృష్ణారావువ్రాయనది. కాంగ్రెసువారు త్వరపరచుకొని పన్నులు చెల్లించకుండు- తొరుటవలన వ్రాసియిచ్చితిని. యనమండ కృష్ణారావు:—

అని వ్రాసి మనందా గారిచేతి కిచ్చిరి.

దరిమిల గ్రామ కర్తలగురులను అసిస్టెంటు కర్ణలగురులను మనందా గారు కృష్ణారావుగారితో యీవిధముగా సంప్రతించిరి. మీరు యేవిధముగా చేసుకున్నప్పటికి వారాప్రతికలకు వ్రాసివెల్లడిచేయుచున్నచో మేము ప్రేమికి రిపోర్టు చేయుచుండెదమని కోరిరి. అంతట కృష్ణారావుగారు అట్లుచేయుట కాంగ్రెసు మతమునకు విరుద్ధమని బోధించిరి.

జి. వి. పి. రైల్వే జీతము లిచ్చు గుమాస్తాను చంపెనను నేరమునై జి. జి. మారినగారికి మరణ దండన విధింపబడెను. వీరియను 24 సంవత్సరము లైనందున దయచూడ వలెనని ప్రభుత్వము వారికి విసతిపత్రములు పంపబడెను. ప్రభుత్వము వారు విసతిపత్రములను నిరాకరించిరి. 9 వ తేదీ ఉదయము మార్గముగారు ఉర్రోతయెడిరి.

కడచిన జనాభా ప్రకారము బొంబాయిలో దాదాపు 7000 మంది బీజ్ గాంధ్రులు న్నట్లు తేలుచున్నది. అందు 373 రు మాత్రమే అంగీహినులు. విగిలినవారందరు అంగ సోప్తము అంగీగ్యము గలవారని తేలుచున్నది.

ఫిజి రాయబారము:— ఫిజిలో భారతీయులైనవిజ్ఞుల ఉద్యోగులు ఉండుటకు వసతియున్నదా, తగుభూములున్నవా, నీవరతుల వై వారికి భూములియ్యవచ్చును, మున్నగు విషయముల గురించి కూడ ఫిజికి బంపబడిన భారత రాయబారులు ప్రభుత్వము వారికి సలహా లిచ్చెదరు.

నానానా కేసునందు నిందితుల పక్షమున వాదించుటకు హాసం ఈమాత్రా గారు అంగీకరించిరి. వీరు లాహారునకు శిక్షముగ వెల్లెదరు.

సర్. ఎ. చౌదరిగారి సతీమణి కలకత్తాలో 8-వ తేదీ ఉదయం హృద్రోగమువల్ల మరణించెను.

నెలలు ఇండియా యందుండు దేవాసుమహారాజుగారు తన రాష్ట్రములో ప్రజాపతిధుల సభ ఒకటి నెల తొలెను.

చట్ట సభ.

విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధి.

న్యాయపరిమళాగారి యభిప్రాయములు

దేశమస్వస్థతకు నుటచే రాజీయములందు నేను పాల్గొనుటలేదు గాని యన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు చట్టసభలో తన స్థానమునకు రాజీనామా పెట్టిన విషయమై కొన్ని విషయముల ముచ్చటించక తప్పినది కాదు. ఈరాజీనామా వలన రాజ్యాంగ నిర్మాణ సమస్యలు బయలుదేరినవి గాని స్వంత యభిప్రాయము వైమాత్ర మాధారపడి యుండలేదు. చట్టసభద్వారా పరిపాలన చేయుచున్న ప్రభుత్వమువారి పద్ధతికి తమ యనమృతిని జూపుట కా య న రా జీ నా మా ని చ్చె న ని నే నెం తు న. ఈ ప్రభుత్వము మంత్రిల వికమత్యతో పరిపాలించుచున్న యేకాంగప్రభుత్వమని చెప్పుకొనుచున్నారు. శ్రీనివాసయ్యంగారు కొత్తచట్టసభ కూడినది మొదలెంత వరక నేక యువాహారణములు చూపి ప్రభుత్వవిధానము నిర్బంధ కారకముగను విప్లవకారిగ నున్నదని చూపెను. ప్రభుత్వము వారు మంత్రులు లేక పూర్వమెట్లు పని చేయుచుండిరో అంత యుత్సాహముగ నిష్పాదించునదనుచున్నారు. చట్టసభవారు వారి పద్ధతి నెంతమాత్రము మార్పు చేయ లేక పోయిరి. సభ వారి కార్యక్రమము వర్ణదేద యార్వలతో నిండియున్నది.

క్రిమినలుల సవరణ చట్టమును మనరాష్ట్రమున కనువర్తించుటకు గూర్చి చర్చ జేయుటకు నిరాకరించి, తద్వారా మంత్రిల మాట గల్గిన దని సంకేతించుటతో నాపద్ధతి సంపూర్ణ యయినది. ఈలోపల 108, 141 సెక్షన్ల దుర్వినియోగముచేసి పోలీసువారి సాక్ష్యమువై అహింసాపలంబులై శాంతి బోధ చేయుచున్న వారిని జైళ్లయందు బిగించుచు ప్రజల ప్రాథమిక సత్వములను నాశనము జేయుచున్నారు. ఈసందర్భములలో తనస్థానమునకు రాజీనామా నిచ్చి దేశప్రజల యభిప్రాయమును వెల్లడి చేయ నెంచెను. ఆ య న నెన్నుకొనిన యెన్నిక దారులు దేశము లో కెల్ల విద్యార్థులు గాన దేశములోని వివేకాభిప్రాయమును తెలియజేయుదురు. కాని శ్రీనివాసయ్యంగారి రాజీనామా ఆయన నెన్నుకొనినవారి యభిప్రాయము కనబరచుచున్న దనుటకు కారణ మేమున్నది? ప్రభుత్వమువారు తమపద్ధతిని మార్పుజేయుట అవసరమని గ్రహించునట్లు చేయుట కాయన రాజీనామా నిచ్చియుండెను. ఈకార్య మెవరోయొకరు రాజీనామానిచ్చి మారాడహారకుం డిన నెట్లు జరుగగలదు? ప్రజాభిప్రాయముతో నేక్తి భవించిన యల్ప సంఖ్యాకులు ప్రభుత్వ పద్ధతిని మార్పుచేయు లేకున్న పక్షమున వాతందరు నేకగ్రీవముగ రాజీనామా పెట్టి ప్రభుత్వవిచ్చి పద్ధతినిగూర్చి ప్రజలకు సభ్యులకును తెలియజేయువలెను. మనమంత యల్పసంఖ్యాకుల మైనను, మనముచేయనది న్యాయమై ప్రజాభిప్రాయము మన కనుకూలముగ నున్న పక్షమున నధికసంఖ్యాకుల లేమిచేయునట్లు చేయలేక పోయినను వారు తమ కార్యవిధానము చూచి సిగ్గుపడవలసిన చేయుటలు. సభ యొకరు బాలప్రాయమున నున్నది. అలవాటులు మా మూర్ఖు యేర్పాటు చేయవలెను. ఇందుకు శ్రీనివాసయ్యంగారే తగినవారు. ఆయన తెలివి తేటలు, రాజ్యాంగనిర్మాణ విషయములం దాయ నకున్న జ్ఞానము నిందులకు అగియున్నవి. ప్రభుత్వపద్ధతి మారువరకు యెన్నికదారులలో నాందోళనగావించుట వలన సక్రమ మార్గమున నొక్కపురుషుడయిన నెంతకార్యము చేయవచ్చునో ఆయన చూపగలడు. ఇప్పుడేమియు చేతకాక లోలోపల గుసగుసలాను యల్పసంఖ్యాకులందరి సక్రమ మార్గమువలం భించవలెను. ఈ పద్ధతి యొకనాడయిన మారక పోవునా యని వారు వ్యర్థ కోరికలతో మారకుండక వీలయినంత త్వరలో రాజీనామా పెట్టుట విధియైయున్నది. సక్రమాభివృద్ధి కిటువంటి యదను ప్రతిరోజును రాబోవదు. ఈసమయమున మారకున్న పక్షమున వారు బాధ్యత తప్పించుకొని, విధి నిర్వహించని వారగుదురు. సమయమునకు నయియినకార్యము వారు చేయజాలకున్న యెడల సక్రమ పద్ధతుల వలన ప్రయోజనము లేదనియు, అసహాయవాదమే కరణ్యమనియు వాపోపుకొనిన వారగుదురు. సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడుటకు తిరిగి తిరిగి నిలువడి ప్రజలు తిరిగి ఎన్నుకొను పద్ధతి సహాయవారులు, అసహాయవారులు నెల్లరు నంగీకరింతురు. ఇందు మూలమున విశేష బాధ తప్పిపోవును. (న్యూఇండియా)

వేల్పుయనరాజు.

బర్మా.

యువరాజుగారు 6 వ తేదీ ఉదయం మాండలిలో పైని కులను చూచిరి.

6 వ తేదీ రాత్రి యువరాజు మోతెగవారుండు కాంపు నకు వెళ్లిరి. ఈతెగవ చేరిన ప్రముఖులు యువరాజుగారి కెరుక పరుపబడిరి. గొప్పనిండుజరిగెను. నాకొతెగవ చేరిన శ్రీలనేకులు నింతవంత ఆలంకారములతో విందుకు వచ్చియుండిరి. ఇంతయు చూచి యువరాజుగారు మిగల సంతోషించిరి.

7-వ తేదీ రాత్రి యువరాజుగారు మాండలినుండి రంగునకు వెళ్లిరి. 8-వ తేదీ ఉదయం యువరాజుగారు సిబ్బందితో రంగునాకొ చేరిరి.

9-వ తేదీ సాయంత్రము యువరాజుగారు రంగునాకొలో డబ్బాపుని పార్కునంద యుండు అందమైన సరస్సులలో కొంత కాలము గడపిరి. పడవలు నడుపుట మున్నగు పండుములు జరిగెను.

9-వ తేదీ రాత్రి పురమంతయు ఆతిరమ్యముగ ఆలంకరింపబడెను. వేలకొలది ప్రజలు రాజబాట కిరువలకల గునుకూడి యుండిరి. 7 మైళ్లుదూరము యువరాజుగారు మోటారుబండిలో వచ్చి చేరుచేరిరి. దారియంతయు ఉత్సాహభరితులగు ప్రేక్షకులతో నిండియుండెను. యువరాజుగారు సిబ్బందితో కూడ 9-వ తేదీ రాత్రి డ్రైకోస్టీయరు ఎక్కిరి. 13 వ తేదీ చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

బర్మాపజ లాసంగిన స్వాగతమునకు వందనము లాసంగుచు యువరాజుగారు బర్మాగవర్నరుగారికి తంతివార్త పంపిరి. గవర్నరుగారు ఉచితవిధమున ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

మాండలినుండు కుమారాగారి వైద్యాలయమునందలి కోసలపక్షిమున, వైద్యాలయ ప్రధానోద్యోగి యువరాజునకు రాజభక్తి పూరితమగు స్వాగత ముపెను. యువరాజుగారు రుచితవిధమున ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

సింధునందలి టాండ్లో మహమ్మదుఖాన్ మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షులున్న, దక్షిణ ఇండియా ఇండియన్ కాథలిక్ సంఘపు అధ్యక్షులున్న, రాజభక్తిపూరితమగు స్వాగతము ప్రకటించుచు యువరాజునకు తంతివార్తలంపిరి. యువరాజు ప్రధానకార్యదర్శి ఉచితవిధమున ప్రత్యుత్తర మొసంగెను.

కూనూరు మునిసిపలు సంఘమువారు, యువరాజు చెన్నపురికి కన్యసందర్శమున 13 వ తేదీన బీదలకు అన్నదానము చేయుటకు తీర్మానించిరి.

అలహాబాదులో జరిగిన మితవాదమహాసభకు 261 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరని, సభ కార్యదర్శియగు జి. ఎ. నరేశంగారు తెలియ జేయుచున్నారు.

బొంబాయి తెలిఫోనులను ఒకయాలోపియన్ కంపెనీ వారిస్వాధీనము చేయుట యుక్తముగ లేదని బొంబాయి భారతీయ వర్తకసంఘమువారు ఇండియా ప్రభుత్వము వారికి తంతివార్తపంపిరి.

ప్రస్తుతపు నిర్బంధవిధానము నంతమొందవలయునని ప్రభుత్వమువారికి సలహాఇచ్చుచు ఈశ్వరశాస్త్రిగారు సామ్రాజ్యభావనసభలో ఒకతీర్మానుపహించెదరు. ఈతీర్మానమువై చర్చ జనవరి 11-వ తేదీన జ గును.

జీతము అధికముచేయ వలయునని కోరుచు సాల్వాగవర్న మెంటు ప్రెస్సు కూలివనివారు సమ్మెకట్టిరి. జీతము అధికము చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది.

జనవరి 25 వ తేదీన ఢిల్లీ కాసన సభ అధ్యక్షులు కాసన సభ సభ్యుల కొక విందొసంగెదరు.

గడ్డిను సామము

జనవరి 7:— ఆరిక విషయమున మితవ్యయమునుగూర్చి గడ్డిను సంఘమువారిచే జేబడిన సురంగలనుగూర్చి విచారించుటకు రెండుసంఘము లేర్పాటు గావించబడెను. సివిలుశాఖకు సంబంధించిన సంఘమునకు చాంబలైనుగారధ్యక్షుత్వ వహించెదరు. మిలటరీశాఖకు సంబంధించిన సంఘమునకు చర్చిలుగారధ్యక్షుత్వ వహింతురు. గడ్డినుగారి మాత్రముల ననుసరించి మామ విధముల యుద్ధశాఖలను కలిపి యొకటిజేయ వీలగునయెడల డివైస్నుశాఖకు చర్చిలుగారు మంత్రి గావచ్చునని గుంచుచున్నారు.

జాతీయైక్యత

హిందూదేశమున సంఘీభావ ముండవలెనని మనజాతీయ భర్తయు కోరుచున్నది. ఏజాతీయను భిన్నాభిప్రాయములకు లోనయి చాలకాలము తృప్తిపడి యుండజాలదు. దేశభక్తులందరికి పరమావధి యొక్క స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు ప్రయాణము చేయు కొలదిని జాతీయాభివృద్ధికి సంఘీభావము ముఖ్య వనరునని దేశమాత, తనపిల్లలందరు నేకాభిప్రాయములు భేదములెన్నక గట్టియైర్పాటు చేయవలెనని కోరుచున్నది. ఈ కోరికచేతనే తనపిల్లలందరిలో మహామహుడైన వానివై నాధార పడినది. భారతీయనాయకునికి కావలసిన యోగ్యతలన్నియు గాంధీమహాత్మునియందు మార్చిభవించి ప్రస్తుతవిషయస్థితిలో తమ ప్రభావములను ప్రకటించుచున్నవి. కావున భారతమాత తా నన్ని పరిక్షయందు మూర్తిభవించుట కాయననే యుపకరణముగ తీసికొనెను. అహమ్మదాబాదులో కూడిన ఆఖిలభారత జాతీయ సమావేశమున హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులు, ఎల్లరును జాతీయతకర్తృభేదములు లేకనే కంఠముతో మహాపురుషుని, నిర్భయమైన మహాత్ముని, భక్తుడైన తపశ్శాలిని, దౌర్జన్యవిహిత యశస్వతానోద్యమ నాయకుని, ఎన్నుకొనిరి. తమహృదయమును, ఆత్మను రంజింపజేయుచున్న యాధికారునిగ మూత్రమెక్కారు, స్వరాజ్యోద్యమమున తమను నడుపుటకును, తన తరువాత వాయకుని పేర్కొను నధికారముతోడను రాజకీయగురువుగ నుండుట కెన్నుకొనిరి. నిజమైన సంఘీభావ మాయనయందు కనుగొనిరి. దానిని గ్రహము చేసికొనుట కాయన నెన్నుకొనిరి. గుజరాతీసింహ మిపు డఖిలభారతసింహాసునిలోకమునకు వెల్లడియైనది. కిరీటుమలేని చక్రవర్తి యని పేరు వడసిన స్వదేశోద్యమనాయకుడు, సురేంద్రనాథుడిపు డెవల మన్నాడు! ఆహ! కాలవిపరీతము!

గాంధీమహాత్ముని సర్వాధికారమువలన తమ స్వాధీనత కోల్పోవుదుమని భయపడుచు, ఏదైనప్పుడు జేయవలసిన యిత్నించుచుండిన యల్పసంఖ్యాకులీ తీర్మానము చూచి వెనుకకు తగ్గవచ్చును. ఆనేతప్పురిత్యులైన యువకులకును, గాంధీగారిభావోన్మత్తతకును, లోనుగాక వెనుకకుపోయి లెక్కలు వేసికొనుట ప్రారంభింపవచ్చును. క్రిందటిసంవత్సరము కార్యక్రమముండి తొలగిపోయినవారివలన నెంత నష్టముకలిగెనో యీవత్సరము తొలగిపోవువారివలన నెంత నష్టము కలుగగలదు. వీరు తొలగిపోవుటవలన కార్యక్రమ భారతీయప్రతినిధి కాకపోదు. జాతీయాభివృద్ధియును దేశముయొక్క యదృష్టమును ఎల్లప్పుడు యువకులపై నాధారపడి యున్నది. దీనిలో నస్వాభావికము గాని, చరిత్రలలో కనబడనిదిగాని యేమియులేదు. నూరకు కార్యక్రమ చరిత్ర నింకను మనువలేదు. నూరకు భేదములవలన కార్యక్రమ ప్రాతినిధ్యస్వభావము చెడిపోలేదు. కొంచెము బలమేనచ్చినది. మనై నెట్టి చల్లాటము లాడి స్పృహకర్త కొన్ని సమయములందు సంతసింపించుచుండును. తాత్కాలికముగ వానియనుపయోగము కానక పోవచ్చును. స్వచ్ఛానకముగ గూడ గనబడవచ్చును. కాని వీనినుండి జాతీయైక్యత వెడలించి పరమావధికి తీసికొని పోకమాకును. స్పృహకర్త నూరకుకార్యక్రమమునందు శ్రీఅసించుని లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుని నిలువజెట్టెను. స్వజాభావేక్ష, అహంకారము మొదలైన దుర్గుణములతో చేరిన జాతికి మతభేద చేయుటకు వీరిని నిలువజెట్టెను. వీరిరువురు మమకార రహితులై చేసిన కార్యముయొక్క సాధ్యతా ప్రభావమే ప్రస్తుతోద్యమవికాస మని యెల్లరు నొప్పుకొనక దీరదు. వీరిరువురిలో నొకరి భవిష్యదవస్థ యింకను చూడవలసియున్నది. ఇదివరకాయన ప్రపంచమున కిచ్చినదానికంటె నికముందే యెక్కుడు లాభము చేయగలదు. అజ్ఞానమును పోగొట్టి యాత్మజ్ఞానము నూచింపజేసి యున్నాడు. ఇట్లుండగనే యాజాతీయ విషయస్థితిలో కాలభూతమున కింకొక పురుషుడు గంధి, కన్నించెను. ఇతడు వారికి తీసిపోవువాడు గాను. దేశము మమకారమునదలి పనిచేయుచున్నను ఆంగ్లేయపద్ధతుల వీడజాలకుండెను. ఈచిక్క బొరినుండి విముక్తిమార్గము చూపుటకు గంధి యేర్పడెను.

గాంధీగారు రాజకీయము లధ్యాత్మికముగ మార్పుటతో జాతీయచరిత్రములో క్రొత్తయ ధ్యాయమునందు ప్రవేశించినాము. స్వదేశీయుగములోని నాయకులు చేయజాలకపోయిన కార్యమును మహాత్ముడు కొద్దికాలములోనే సంపూర్ణతయ జాలకపోయినను కొంతవరకయిన చేయగలిగెను. అప్పుడుగ రాజకీయ వ్యవహారము లందు భారత జాత్యైక్యత యొనగూడదు. ఇన్ని జాతులు, ఇన్ని మతములు, ఇట్టి భేదాభిప్రాయములతో నైక్యత కుదురుట కింకొక యాశయము కాక

లేను. ఆయాశయము సర్వజనులకు కావలసినదై యుండవలెను. ఇదియే ఆధ్యాత్మికత. మనజాతీయంతయు నొక్కరీతిని బ్రతికి, ఒక్కరీతిగ తలంపవలసినది తనలోతాను నాగరికము సంపాదించవలెను. ఆధ్యాత్మికతను తనయాత్మనుండియే వెలువరింపవలెను. లేదా దీనిసంతస పారంపర్య గ్రహించి తన ప్రతినిధియైన మానవునినుండి నేర్చుకొనవలెను. మహాత్ముడుపాపాదించినదౌర్జన్య రహిత య సహాయోద్యమము యొక్క బహిరంగచిహ్నముమయినను, మహాత్ముడే ముద్దేశముతో దాని సుపయోగించుచున్నను, దానియందు దాత్తజ్ఞానసాధనమును ఆత్మపారిశుద్ధ్యమును తప్పక యున్నవి. మన స్వరాజ్యోద్యమమైనను వట్టిరాజకీయవ్యవహారమే కాదు. అంతర్గతము, బహిర్గతముగూడ నైయుండగల స్వరాజ్యసామ్రాజ్యము నేర్పాటుచేయుటయే మన యాశయమై యున్నది. ఈ సామ్రాజ్యము రాజకీయ స్వరాజ్యముకంటె బహువిశాలమయినది. ఇక్కార్యముకొరకు మన జాతి కార్యక్రమ మహాత్ములద్వారా పడు యారాటమే ప్రస్తుతోద్యమము. ఆధ్యాత్మిక యంతర్గతభేదము యున్నది. బహిర్గతము గాగోరుచున్నది.

ఈకోరిక తీర్పు భారము భారతదేశముపై నున్నది. మన యంతరాత్మకు తలక్రిందు జేయుకార్యములో కొద్దిభాగము మాత్రమే చేసియున్నాము. మహాత్మునియాయము తీగటగూడ చాలదుర మున్నది. వికమత్వముయొక్క ప్రభావస్థితిలో మహాత్మునివంటి పురుషునియందు జాతీయంతయు నమ్మియుంచుటలో నస్వాభావిక మేమియులేదు. దేశమింకను పూర్వ సంస్కారములలో నున్నది. కావుననే యంతరాత్మను జెలిసికొనుట కష్టముగ నున్నది. ఇందుకు పారిశుద్ధ్యము కావలెను. స్వదేశీ యుద్యమము వలె దేశా ప్రాణపారిశుద్ధ్యము చాలదు. ఒక పురుషుడొక కార్యమును చేయుటవలన మనిగ్రహించి చేయుట కశక్తుడై యున్నపు డిక్కార్యము నితరుల ద్వారా చేయును. భారతీయ గురుత్వ రహస్య మిందులోనే యున్నది. శిష్యుడు గురువు మూలముననే యాత్మజ్ఞానము సంపాదించును. గురువొక యద్యము, శిష్యుడా యద్యములో తన ప్రతి బింబమును చూచును. అనగా శిష్యుని స్థితి గురు వెత్తిగించుచుండును. ప్రస్తుతము మనదేశమున పెద్దలు పిల్లలు ఎల్లరును మహాత్ముని యనున రించి స్వార్థత్యాగముయొక్క యోగ్యతయు గ్రహించుటలేదా? స్వార్థముతోగూడిన నాయకత్వము చీట్లపేకతో కట్టిన యిండ్లవలె కూలిపోయినది. దేశభక్తులమనియు దేశమునకు, సంఘమునకు, మతమునకు సహకారము చేయువారమనియు నటనచేయు నాయకులందరు మహాత్ముని పరిక్షకు లొంగిపోయి నిజప్రభావము బయటపెట్టుకొని కాలకర్మముల దూషించుట లేదా? మహాత్ముని పరిక్షకులన చాలమంది యాధిక్యమునుండి యధమాధమునకు పడిపోయినారు. పడక మర్రిలలో పడండి రాజకీయములు విచారింపచుండు నాయకులు పూర్వకాలములో, ఇష్టము త్యాగము, మమకార రాహిత్యము, తపస్సు మాత్రమే ప్రస్తుత నాయకుల చిహ్నములు. దేశము మహాత్ముని యందు తన నిజాశయమును కనుగొనవలెను.

ఏకగ్రీవముగ దేశము నడువ నెంచుట సత్యము. దేశము మహాత్మునిగ ప్రవర్తించిన యెడల ఆశయము నెరవేరగలదు. ఇందుకు దృఢనిశ్చయము ఓపిక యవసరము. ఏలనన వికల్ప బహిరంగముగ మాత్రమున్న జాలదు. వివరము లన్నిటియందును కనబడినగాని నిజమైన బలము చేపూరుదు.

దేశమున కల్మష మింకను చాల యున్నది. ఇంకను పిచ్చి యావేశమున్నది. ఇదియంతయును మానసికముగను, ఆధ్యాత్మికముగను మారవలెను. ఇట్లు కానిపక్షమున ముఖ్యకార్యము లేమియు చేయజాలము. మమకారమును నిర్మూలించజాలము, మన జ్ఞానేంద్రియములకు చలన మధికము. కాన మనపద్ధతులను చాలకాలము నిలుపుట కష్టముగ నుండును. కనుక కొంతకాల మసంకృప్తితోడను, యితరసమయములందు మనోవేదనతోడను సంచరించుచుండుము. మన యభివృద్ధి కనేక యాటంకములు కలుగుచుండును. వెనుకకు మరలుముగాని ప్రతిరోధములగిక్రొత్త యనుభవములను గ్రహించి ముందుకుపోవుచుండుము. ఇట్లు ఆగుట వితిమించి పోయినయెడల వినుగు జనించి అసలు కార్యమును విడువవచ్చును. కానమన జీవితాశయము భావోద్రేకమువలన సంపూర్ణ బలపడు. ఆయాశయమును కార్యరూపమున బెట్టినగాని జీవితము సఫలము కాదు. భక్తిసాధనము మార్గము మాత్రమే. కాని యుత్పత్తిసాధనము జన్మసాధనము. ఏకో నారాయణమూర్తి వివిధమానవు లందు వివిధరూపముల ప్రత్యక్ష మగుచున్నాడని గ్రహించినపుడే జాతీయైక్యత సంపూర్ణికాగలదు. భగవంతుని తోడను మనుష్యజాతితోడను యిట్టిసంబంధమును నిశ్చయించిన వెనుక భారతజాతి ప్రపంచమున కంతకు స్వాతంత్ర్యము కాంతి పంచి పెట్టుచు ముఖ్యస్థాన మాక్రమింపగలదు.

బహిష్కారపు దెబ్బ

మగ్గములకు పనిలేకుండుట
బ్లాకు బరకలో 28 వేల మగ్గములు పనిలేకుండనున్నవి. అనగా పట్టణములో నూటికి 81 మగ్గములు అట్లున్నవి. క్రిస్తమను నాటికి సగానికి సగము పనిలేకుండపోవునని భయపడిరి.
రాష్ట్రములలో నెల్ల గొప్ప వర్తకసంఘముగు నేతగాండ్ర సంఘము నిన్న ప్రచురించిన తమ నివేదికములో, యీ స్థితికి కారణము యెక్కువగ భారతదేశము బహిష్కరించుట చేత ననియు, దిగుమతి పన్నులనియు చెలిపెను. నేతపర్షిశులో నభిరుచిగల వారలుగల విజయము కమిటీ యొకటి స్థాపింపబడినది. వారలు దిగుమతిపన్నుల ఫలితమును గుణించుటయు, ఆపన్ను వేయువారి యుద్దేశమునకు సాత్యమును గూర్చుటయు నై యున్నది. (లివర్ పూల్ పోస్టు)

తప్పు సాత్యము కల్పించినందులకై కాళీనందలి న్యా యవాదులగు పండిత లక్ష్మీకాంత, పండిత ఉమాకాంత గార్లను ప్రాసిక్యూటి చేయుటకు ఆలహాబాదు ప్రాజెక్టువా రుత్తరు వొసంగిరి

శ్రీసీతారామాంజనేయనాటక సమాజము, ఏలూరు
విజయనగరములో
అయోధ్యా మైదానముమీద జేసిన
నాటక కాలలో 13-1 1922 తేది శుక్రవారము
ప్రహేళ నాటకము
ప్రదర్శించుచుండును.
తీట్లవివరము:— రూ 8, 2, 1-0-0, 1-8-0, 0-12-0, 0-6-0.
శ్రీజను రూ 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0.
M. N. Rao Gadavalli Suryanarayana
Zamindar, Rao,
Hon. President, Manager.

నోటీసు. (3363)
బందరు నలు కోర్టు
ఫయల్ O. S. 60/1921 నెంబరు.

ఈ వై నెంబరున లేలు మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుగారి యొక్కయు వారి కుమారుడు సూర్యనారాయణరావుగారి యొక్కయు యావత్తు యెట్లెటును Administer చేయించి ధర్మములు పగయిరాలు జరిపించుటకు శ్రీజగద్గురు శృంగేరి స్వాములువారి తరపున శ్రీకంఠశాస్త్రిగారు దావా దాఖలు చేసి దావా మధ్యములో సదరు యెట్లెటును మేనేజ్మెంటుకు రిశినరును Appoint చేయించుటకు కోరిగా సదరు దావాలో మహారాజరాజేశ్వరి కస్తూరికృష్ణానందం పంతులుగారిని రిశినరుగా 23-12-1921 తేదిన సదరు కోర్టువారు Appoint చేసినారు గనుక సదరు యెట్లెటు తాలూకు ఆగువత్తు ఆస్తులు వారి స్వాధీనమునవి ఎట్లెటుకు చేరవలసిన యావత్తు శిస్తులు బాకీలు వగయిరాలు సదరు రిశినరుగారికి తప్ప యితరులకు చెల్లించకూడదని యందుమూలముగా ప్రచురించదయమనెను.

Receiver's office } K. Krishnanandam,
Bezwada }
6-1-1922 Receiver.

ఇండియన్ బాంకు లిమిటెడ్.
వాడ్ ఆఫీసు: (నార్త బీది రోడ్డు - మదరాస్)

మదరాసు నోటీసు
లోకల్ ఆఫీసులు: (1) ఎస్టాబ్లిష్మెంట్, అర్మీయియన్ ిది (2) తిరువళ్ళిక్కేడి, పెద్దపిడి. (3) మైలాపురము, ఉత్తరమాడపి.
బ్రాంచీలు:— కొచ్చి, మధుర.
బ్యాంకుకు క్రొత్తగా చేర్చిడి మూలధనము నలకు కొన్ని వాటాలుమాత్రమే మిగిలి యున్నక వాటా 1-కి రూ 25 లు చొక్కైన చెల్లించవలెన ప్రచురవుత్తము, భరఖాస్తుసారము మున్నగు వాకి హెడ్ ఆఫీసునకు గాని, లేక బ్రాంచీలకు గా వ్రాసిన బడయగలదు.
విద్యాసాగర సాండ్స్,
(27) కార్యదర్శి.

రాసు అండు సదరక మరాటా
రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్,
(ఇంక్వార్టర్స్ ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

ప్రకటన (3364)

యువరాజుగారు చెన్నపురికి
వచ్చు సందర్భమున 1922 నం. జన
వరి 13 వ తేది మొదలు 17 వ తేది
వరకు చేయు ప్రత్యేక
యేర్పాటులు.

1922 నం. రము జనవరి నెల 13 వ తేది
యువరాజుగారు మద్రాసుకు వచ్చునపుడు, జన
వరి నెల 17 వ తేది మద్రాసునుండి బయలుదేరి
పోవునపుడు చేయునట్టి ప్రత్యేకపు ఏర్పాటులు
యీ క్రింద తెలుపబడియున్నవి.

కాలనిర్ణయ పటికయందు

మార్పులు

1. (ఎ) 13-1-22 తేదిన రాయపురము వీచి
స్టేషనులకు మధ్య బోవుచున్నట్టి ఈ క్రింద తెలుప
బడిన లోకల్ బండ్లు రద్దుచేయబడును. ఆవి ఆప్ర
కారముపోవు.

రాయపురమునుండి పగలు 9-5 బయలుదేరు	Xo-2
	నెం 61 రు బండి.
" " 9-44 90 "	
బీచినుండి 9-22 62 "	
10-8 92 "	

బీచి పగలు 9 Xం. 50 ని, 9 Xం. 11 ని.
చేరునట్టి బండ్లు
రాయపురం పగలు 9 Xం. 28 ని, 10 Xం. 14 ని.
చేరునట్టి బండ్లు

(బి) 13-1-22 తేదిన రాయపురము వీచి
స్టేషనులకు మధ్యను, బీచి రాయపురము స్టేషను
లకు మధ్యను బోవుచున్న నెం 69, 54 రుల లోక
ల్ బండ్లు మామూలుకాల నిర్ణయముకంటె 10
నిమిషములు ఆలశ్యముగా ఈ క్రింద తెలుపబడిన
కాలనిర్ణయ ప్రకారము పోవును.

నెం 69 రు బండి రాయపురమునుండి పగలు 10
Xం. 20 నిమిషములకు బయలుదేరును, నెం 69 రు
బండి బీచి 10 Xం. 44 నిమిషములకు చేరును,
నెం 54 రు బీచినుండి పగలు 10 Xం. 54 నిమిష
ములకు బయలుదేరును, నెం 54 రాయపురము
11 Xంటలకు చేరును.

(సి) 17-1-22 తేదిన తిరువళ్లూరు నుండి
బయలుదేరి మామూలుగా సెంట్రలు స్టేషను రాత్రి
9 Xం. 10 ని. చేరునట్టి ఇ. నెం 48 రు లోకల్
బండి పెరంబూరునుండి నేరుగా రాయపురము
రాత్రి 9 Xం. చేరును.

(డి) 17-1-22 తేదిన నెం 19 రు బెంగు
ళూరు ప్యాసంజరుబండి మద్రాసునుండి సెంట్రలు
స్టేషను నుండి రాత్రి 9 Xం. 30 ని. బయలుదేరుటకు
బదులు 9 Xం. 20 నిమిషములకే బయలుదేరి
అర్కోణము రాత్రి 11 Xం. 15 ని. బదులు
Xంటలకే చేరును. మద్రాసునుండి అర్కో
ణము వరకు ఈ క్రింద తెలుపబడిన కాలనిర్ణయ
ప్రకారము పోవును

మద్రాసునుండి బయలుదేరుట రాత్రి	9-20
బేసిన్ బిడ్డి చేరుట "	9-25
" నుండి బయలుదేరుట "	9-27
పెరంబూరు చేరుట "	9-33
" నుండి బయలుదేరుట "	9-36
విల్లివాకము చేరుట "	9-41
" నుండి బయలుదేరుట "	9-43
కొరటూరు దాటుట "	9-46
అంబత్తూరు దాటుట "	9-50
ఆవడి చేరుట "	9-57
" నుండి బయలుదేరుట "	9-59
పట్టాభిరామ్ దాటుట "	10-5
తిన్ననూరు దాటుట "	10-10
సెవ్యాపేట దాటుట "	10-16
తిరువళ్లూరు చేరుట "	10-23
" నుండి బయలుదేరుట "	10-31
కడంబుత్తూరు దాటుట "	10-36
మణూరు దాటుట "	10-42
తిరువాలంగూరు దాటుట "	10-46
మోసూరు దాటుట "	10-52
అర్కోణము చేరుట "	11-0

(ఇ) నెం 37 రు రైచూరు ప్యాసంజరుబండి
మద్రాసునుండి రాత్రి 10 Xం. 15 నిమిషములకు
బదులు 11 Xంటలకు బయలుదేరి మధ్యదారిలో
సాధ్యమైనంతవరకు యిందిపోయినట్టి కాలమును
సరిపుచ్చుకొనుచు గమ్యస్థానము ఆలశ్యముగనే
చేరును.

2. 17-1-22 తేదిన మద్రాసు సెంట్రలు
స్టేషనులకు రాత్రి 9 Xం. 20 ని. మొదలు
10 Xం. 40 ని. వరకు జను లెవ్వరును పోకూ
డదు. రాత్రి 9 Xం. 20 ని. స్టేషను ఆవరణము
నుండి బయలుదేరి పోనట్టివారు తక్షణం అచ్చటి
నుండి బయటికి పోవలెను సదరు కాలమునందు
ఎవ్వరిని గాని స్టేషనుకు రానియ్యరు.

దేశాభిమానులు గండు!
మత్తెక్కడనుండి రు 1-0-0
(3272) డి. డి. వండి 0-0-0
కృతజ్ఞతను తెలుపుట కొరకు గౌరవనీయమైన
నూలు పీసె 1-0-0
వలయువారు పోస్టల్ డ్రా ముందు నెకము పంపవలయును.
కా. నెం. రంగయ్య. కరిగిడర్లం, నెల్లూరు జిల్లా.

ఆరోగ్యములకు
ఒక మార్గము 218
తక్షణ మే మీరు
ఒక రూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి
ఆతంకనిగ్రహమాత్రము నేనించిన
చాలాను
జాబితలు ప్రాయవాణి ఉచితము.
త్వరపడును!
వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ నోవించి,
ఆతంకనిగ్రహయావధాలము, బ్రెజ్ఱ్య, 26 మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము
ఈ ఆశ్రమము గ్రంథములో జర్జరీ గారడి, యోగవృత్తి
సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, ముద్రితకాశ్రమి,
భూత వైద్యము, యోగములు, ఆమెకావారి చిట్టచేత ఆమా
నులు విచిత్ర విచిత్రవిద్యలుగలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుడ
యాయుజేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, జీవముల
సమాధియగుట, కీరములను తిని తిలకాయలను మాంసములను
భూమిపై గలవనెత్తక గాలిలో పడవలపై నిర్మాణముగా
లిట్టుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మును పదివిన అర్వేయ్యలముగా మేజిక్ చేయగల కని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీనివలె రూ. 4-0-0 లు. (2118-688)
కె. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 20 గో. (గుంటూరు జిల్లా)

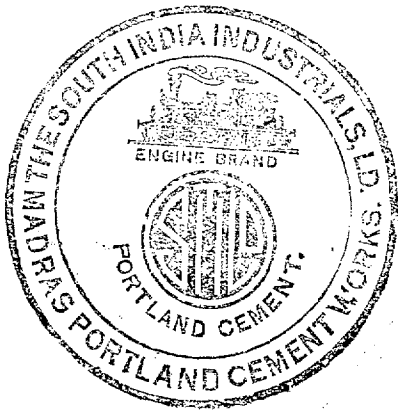
భృంగామలక తైలము
(వైద్యుని తామసి)
భృంగామలక తైలము :- శిరస్సుకు మర్దనచేసినను
ముక్కులో ప్రతిదిగ్గమును నశ్యముచేసినను,
శిరోరోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము :- తలకు పట్టించిన కంటి
రోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము :- అపస్మారరోగమును ఉత్తమ
రోగమును, కపరోగములను బోగొట్టును.
భృంగామలక తైలము :- తలదొంగిలిన యిమ్మ
దలంకల నలగా చేయును.
4 ఔన్సుల సీసా వెల రూ. 1
1 పాను " " 3
కాట్టలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజింగు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)
19, హాన్స్ రోడ్,
మాంబు రోడ్ - మదరాసు.
(బుధ)

ననావధిసరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తమయింక పరిమళితము బోగొట్టు
ట నుందు చేర్చుక గాంచినది. ఖర 1-1-0
ఇండియా సిల్కా శంకు ఎచ్చటికైనను శివాలాఖర్చు
ప్రతిభముగా పంపబడును. (2973)
నిర్మాణము సి. డి. సావంత్.
నెం 144 ఫననవాడి, బాంబాయి.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి
జీవామృత
రక్తమును వృద్ధి చేయును
మేహవాత నొప్పులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను ఆహారము
సాంకుశ్యగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ చేయును
గర్భ కారక మలసాధకమును
బాల్యరోగములకు నుత్తమము (1045)
చనుభోజన వృద్ధిపరమును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ చేయును
వరములకు కత్తిని హెచ్చించును
విద్యాధులకు ప్రాణమిక్రమ
ప్రాణకత్తిని హెచ్చించును
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది
కానరోగులకు అమృతము
గుండె కాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
ఊపిరితిత్తులకు అధికబలము చేయును
ఉబ్బురోగులకు మిగుల హితము
వెల బుడి 1-కి రూ. 2-4-0.
ప్యాకింగు పొట్టెటి ప్రత్యేకము.
కాట్టలాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, అవార్డుస్ పేథి, జి. టి. మదరాసు.
తంబిలిసానము :- (బుధ)
కండిట్ - మదరాసు.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క
"ట్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు"
"ENGINE" BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
 హిందూ రాజ్యములు
 గనులుప్రొత్వ కంపెనీలు
 కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
 మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
 మునిసిపాలిటీలు
 ఇండ్లకట్టవారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. వలననగా:-

1. మాయొక్క "ఇంజిన్" బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలకస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డు స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. అశుభకములు చేయక, టిక్క-పేరకము ఎంతబాగుగా చేయవచ్చునో అంతబాగుగా చేయబడుచున్నది. వైదెట్టిన కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలము సిమెంటులో యున్నదని అందరికిని తెలిసియెప్పుడు.
4. సిమెంటు దీయునప్పుడు "ఇంజిన్" బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు పీటావములు కలుగ జేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది పౌల్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెనతో ఊడి రాకమును పే త్వరపడుదు.
 ఊడినప్పుడు మొదలు వెట్టియెడల వెంటుకలు పాడైపోవును.
 అంతవరకు రానియరదు.

నడక

కామినియా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుదు.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్నును, శిరో మాంద్య మున్నును,
 యిది దివ్యవధము.

వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు.

మీ వెంటుకలు వరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టు
 వలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుదు.

వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కనిపెట్టుదు.

కామినియా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును.

వెల బుడ్డి 1-కి 2-క రూపాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని పోస్ట్ ఓఫీసు ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
 విక్రయించబడుచున్నది.

1/2 డౌన్సు బుడ్డి 1-కి ధర రూ 2-0-0

1 డ్రాము " " 0 12-0

1/2 డ్రాము " " 0-8-0

ఇది మందుల మున్ను రందరికడనున్న, సరకుల మున్ను
 వాణిజ్యము గూడ దొరకును, లేకున్న,
 పోలు యేకెంటు:-

ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికల్స్ కంపెనీ,

155 జమ్మా మసీదు, బొంబాయి.

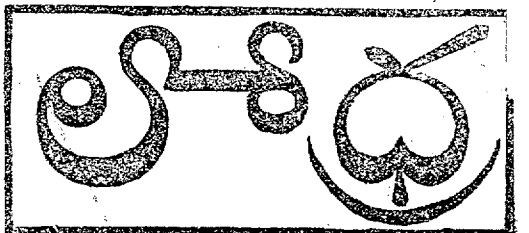
Sole Agents:-

Anglo Indian Drug and Chemical Coy.,

155, Jumma Masjid,

BOMBAY. (126)

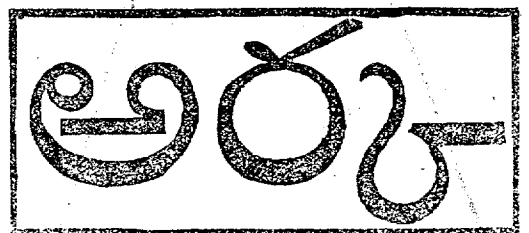
కే న రి ర త్న త్రయము

గర్భాశయరోగ నివారణ:- శ్రీలక్ష్మ గుండు యుతుకూల
 బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెలబాన్దిగాను లేకుండు
 కాను పోవుట తునుచురోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత,
 మలబద్ధకము, నూటికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అగ కాళ్లు,
 అరచేతులునుంట మొదలగు శ్రీలక్ష్మ మర్మ వ్యాధులను తుదు
 ర్పును 12 డౌన్సు 8-0-0; 6 డౌన్సు 1-10-0

రక్తగుచ్ఛి ప్రావళ్యము:- ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము,
 అశీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మేహవ్యాధులు, కడుపులో మంట
 మొదలగు వ్యాధులను నివారించి కఠిరమునకు కాంతిని మాధు
 మునకు లేజును నిచ్చును.
 12 డౌన్సు 8-0-0; 6 డౌన్సు 1-10-0,

సర్వజ్వరనివారిణి

దీనివల 6 డౌన్సు 2-8-0; 3 డౌన్సు 1-8-0; 1 డౌన్సు 0-8-0

కే న రి కు టి రం.

ఆయుర్వేద అప్రవధ శాల,

88 పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎలంబూరు మన్యూ

వాల్మీకి వెంకటాచల వండీతుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావడముగు

కామయహర

కస్తూరి మాత్రల వలె

సర్వోత్కృష్టమగుకామినియా నిర్వ్యాధకము
 శరీరబలతదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును
 ఓటిలో ఆ ఔషధకర్మయేక యేవత్తునైన తేరతేద
 గావుక అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలకొని
 వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కడూను సుఖములేక
 నేనించవచ్చును. ఈ మార్గము లే నుండి రీ క
 రణ కాంక్షలములలో గాని లేక వట్టి జోష
 లోగాని ప్రతిదినము ముత్యమోసింపుచు సత్త్విక
 ఎడల మందము అజీర్ణము మలబద్ధము చికి
 జ్వరము జ్వరము మలేరియా జ్వరము శీతము
 జ్వరము, దగ్గు, పడికము వరముల వ్యాధిల
 హిందీ ఇంపు ఎంజా వ్యాధి కురూ మున్నును ఇంకా అనేక
 వ్యాధులను వర్గరణ రానియ్యదు. ఇట్లుగలిగిన వేళ శిశువు
 సిందిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒక పోటా ముచ్చుండే ఈ
 పీన గుణములు వ్యాపారస్థులు ఈ పోటాములని విద్యాధులు
 ఘోషాస్త్రీలు నూడే ఈ మార్గమున నేనించి గుణమును పొగ
 డు చున్నారు. 250 మార్లకు గల నీసా 1-కి వెల రూ. 0-4-0
 25 నీసా మొదలు 6 నీసా వరకు పోటా 0-4-0 ఒక నీసా
 6 నీసాలను తెప్పించిన పోటావలె తప్ప 1-8-0
 12 నీసాలు " " 2-12-0
 25 నీసాలు " " 4-0-0
 ముద్రామూలందు అన్ని ముద్రాములందు ముద్రా
 శ్రీ శీతారామవైద్యశాల
 (801-593) ముద్రా
 తండ్రి నివాసము:- తండ్రి వైద్యము.